

ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΠΡΟΪΟΝ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΞΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΛΑΧΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ, ΔΕ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΒΙΖΟΥΚΙΔΟΥ
ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ,
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΓΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ
ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

ΕΒΡΑΒΕΥΘΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ

ΕΤΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ
1936

Ε.Υ.Δ. της Κ.ε.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Πᾶνος Ἱερομνήμων

Ἡ δόλογραφος διαθήκη του

Ἐν Βενετία τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1691

Ἐχρώστης εἶναι κάθε εὐσεβῆς Χριστιανὸς νὰ συλλογίζεται καὶ νὰ προμελετᾷ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του καὶ διὰ νὰ εἶναι ὁ θάνατος κοινὸς εἰς ὅλους καὶ τόσον βέβαιος ὅσον εἶναι ἀβέβαιος ἢ ὄρα ὁποῦ ὡς γοργὸς κλέπτης ἔξαφνα ἔρχεται, πρέπει τοῦ καθ' ἑνὸς νὰ προετοιμάζεται καὶ νὰ τὸν ἀναμένῃ, διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ ὁ Πᾶνος Ἱερομνήμων ὁ ἐξ Ἰωαννίνων φθᾶσας εἰς ἡλικίαν γῆρατος καὶ συλλογιζόμενος τὴν ἀβεβαιώτητα τούτης τῆς προσκαιροῦ καὶ ματαίας ζωῆς καὶ τὸ ἄωρον τοῦ θανάτου, εἰς καιρὸν ὁποῦ χάριτι Χριστοῦ, ἔχω ὑγιῆ τὸν νοῦν, τὰς αἰσθήσεις καὶ τὴν διάνοιαν (ἂν καλὰ καὶ τὸ σῶμα νὰ ἐνοχλεῖται ἀπὸ τοὺς πόνους τῆς ἀρθρίτιδος) ἀποφάσισα καὶ μὲ τὸ ἴδιόν μου χέρι γράφω τὴν παροῦσαν διαθήκην καὶ ὑστερινήν μου θέλησιν, τὴν ὁποίαν θέλω ἐγχειρήσῃ τοῦ περιφανοῦς κυρίου Φραγκίσκου Βελλάνου δημοσίου νοταρίου* διὰ νὰ ἔχη νὰ τὴν ἀνοίξῃ καὶ νὰ τὴν δημοσιεύσῃ (διὰ τὸ κῆρος καὶ βεβαιώσιν της κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς Βενετίας) ἐκοῖνον τὸν καιρὸν ὅταν ὁ πλάστης μου Θεὸς διωρῖσῃ τὸν χωρισμὸν τῆς ἀμαρτωλῆς μου ψυχῆς ἀπὸ τὸ γήϊνον φθαριὸν καὶ μεμολυσμένον μου σῶμα, ἀνατρέπων διαλύων καὶ ἀκυρῶν ἅπασαν ἄλλην μου διαθήκην ἢ ὀρδινίαν, ἐγγραφον ἢ ἄγραφον ποῦ ἤθελε φανισθῆ καμομένη προτύτερα (ἂν καλὰ καὶ βέβαια δὲν ἔχω ἄλλην καμομένην) ἀλλὰ θέλω μόνον ὅτι ἡ παροῦσα νὰ ἔχη τὸ κῆρος καὶ δύναμιν διὰ νὰ τελειωθῶσι καὶ νὰ ἀναπληρωθοῦσι σωστᾶ καὶ ἀκέραια, ὅλαις μου αἱ παραγγε-

1) Βιβλίον Διαθηκῶν Συμβολαιογράφου Φραγκίσκου Βελλάνου (Κρατικὸν Ἀρχεῖον Βενετίας, φάκελλος ἀρ. 1051). Τὸ παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ κοινότητι (Busta 19 ἀρ. 257) διατηρούμενον Ἰταλιστὶ ἀντίγραφον, εἶναι πιστὴ μετάφρασις ἐκ τῆς ἐλληνικῆς, τῆς παρούσης διαθήκης, ἣν καὶ δημοσιεύομεν ὡς ἀκριβῶς ἔχει ἐν τῷ αὐθεντικῷ πρωτοτύπῳ.

2) Συμβολαιογράφου.

λίας καὶ ὀρδινίαις (καθὼς ἔμπροσθεν διατάσσω, παραγγέλω καὶ γράφω) ἀπαρασάλευτα. Πρῶτον παραδίδω τὴν ἁμαρτωλὴν μου ψυχὴν εἰς τὸ ἄπειρον ἔλεος καὶ ἀνείκαστον φιλανθρωπίαν τοῦ ποιητοῦ καὶ πλάστου τῆς Θεοῦ, προστρέχων ὅλη ψυχῇ καὶ διανοίᾳ εἰς τὰ φιλάνθρωπα σπλάχνα τῆς κυρίας μου καὶ ὑπερευλογημένης κεχαριτωμένης ἀει Παρθένου Μαρίας καὶ εἰς τὰ τάγματα τῶν ἑπουρανίων ἀγγέλων καὶ τὰ συστήματα ὄλων τῶν ἁγίων, παρακαλῶν καὶ δουλοπρεπῶς ἱκετεύων, νὰ παρασταθοῦσιν εἰς ἐκείνην τὴν φοβερὰν ὥραν τοῦ θανάτου, διὰ μεσιτεύσουσι καὶ νὰ πρεσβεύσουσι πρὸς τὸν ἑλεήμονα Θεόν, διὰ τὴν ἄφεσιν καὶ συγχώρησιν τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν καὶ ὅπως κατατάξῃ τὴν ψυχὴν μου ἐν τόπῳ ἀνέσεως καὶ ἀναπαύσεως, καταξιῶν με τῆς θείας μακαριότητος.

Δεύτερον, ἀφήνω συγχώρησιν ὄλων τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν καὶ μάλιστα ἐκείνων, ὅπου μὲ ὅποιας λογῆς τρόπον, λόγῳ ἢ ἔργῳ μὲ ἐβλάψασιν, εἰς τὸν ὅμοιον τρόπον καὶ ἐγὼ παρακαλῶ ὄλους καὶ ζητῶ ἀπὸ ὄλους τὴν συγχώρησιν καὶ ἐξόχως ἀπὸ ἐκείνους ὅπου ἀφρόνως λόγῳ ἢ ἔργῳ ὅπωςδήποτε ἐβλάψαν καὶ παρακαλῶ τὴν θείαν εὐσπλαχνίαν νὰ συγχωρέσῃ ὄλων τῶν καὶ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

Τρίτον, θέλω καὶ παραγγέλω νὰ θαφθῇ τὸ λείψανόν μου εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Μεγαλομάρτυρος Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὸν τόπον ποῦ μοῦ ἐσυχώρησε τὸ σεβάσμιον Καπίτουλο¹, νὰ κτίσω τὴν ἄρκα² μου, ἐκεῖ ὅπου ἐτάφη τὸ λείψανον τοῦ κυρ Μπαλλάνου ἀδελφοῦ μου καὶ ἂν δὲν προφθάσω ἐγὼ ζῶντας νὰ τὴν κτίσω, νὰ τὴν κάμουν οἱ ἐπίτροποί μου μὲ ἐδικὴν μου ἐξοδίαν.

Τέταρτον, παραγγέλω ὅτι εὐθὺς ποῦ μοῦ συνέβη ὁ θάνατος πρὶν τῆς κηδείας μου ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους μου, ἀντάμα μὲ τὸν Πανιερότατον Φιλαδελφείας καὶ ἕναν ἐφημέριον, νὰ διαμοιράσουν εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον ἀπὸ τὸ ἔχη μου, εἰς πτωχοὺς ἄνδρας καὶ γυναῖκας τοῦ ῥίτου³ μας δουκάτα πεντακόσια, δίδοντες τῶν πτωχῶν ποῦ γερίζουν ζητούντας, ἀπὸ δουκάτο μισὸ τοῦ καθενός, τόσον ἀνδρῶν ὅσον καὶ γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων ἀπὸ λίτραν⁴ μίαν καὶ τὰ λοιπὰ νὰ τὰ διαμοιράσουσι σὲ πτωχοτάτους φαμηλήταις ἄνδρας καὶ γυναῖκας ὅπου δὲν συνηθίζουν νὰ πηγαίνουν ὀλόγυρα ζητώντας, τὸ περισσότερον ἀπὸ δουκάτα πέντε κάθε φαμελίτο καθὼς φανησθῇ ἀρμόδιον τῶν προσηρημένων μοιραστάδων, παραγγέλλοντας

1) Ὁ Σύλλογος τῶν 40 καὶ προσθήκης.

2) Λάρναξ, τύμβος.

3) Δόγματός μας.

4) Τὸ 1/8 τοῦ δουκάτου.

τῶν πτωχῶν νὰ παρακαλοῦσι τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ τῶν γονέων μου καὶ ἀδελφῶν μου καὶ ἂν δὲν τύχη ἀρχιερεὺς, νὰ τὰ διαμοιράσῃ ὁ ἐπίτροπος μὲ δύο ἡμερῖους.

Ἐὼν παραγγέλω νὰ δώσουν οἱ ἐπίτροποί μου τῶν αἰδεσιμοτάτων ἱερέων τοῦ Σ. σοβέρου¹ δουκάτα πενήντα διὰ νὰ συντροφεύσουν τὸ λείψανόν μου μὲ τὸ Καπίτολόν² τους (καθῶς συνηθίζουν) εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον καὶ ἀκόμη νὰ τοὺς δώσουν ἄλλα δουκάτα τρηάντα νὰ εἰποῦσι τόσαις λειτουργίαις κατὰ τὴν γνώμην μου, ὅλα δ. 80. — Ἐὼν ἀκόμη παραγγέλω ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους μου ἀντάμα μὲ τὸν αἰδεσιμ. Κουράτον³ τοῦ Στο Σοβέρου, δύο ἡμέραις ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατόν μου νὰ διαμοιράσουσιν εἰς τοὺς πτοχοτάτους Ἰταλοὺς τῆς γειτονίας δουκάτα ὀγδοήντα διὰ ψυχικὴν μου σωτηρίαν καὶ τῶν γονέων μου καὶ ἀδελφῶν μου δ. 80. — Ἐὼν Καὶ εἰς τὴν Καπέλλα⁴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοῦ ὀνομαζομένης δέλα Πάτζε⁵ στὸν Σ. Ντζουάνε ε Πάολο⁶ ἀφίνω δουκάτα 60. Καὶ τῶν ὀσιωτάτων ἱερομονάχων ποῦ ἡμερῶν ἐκείνην τὴν Καπέλλα νὰ τοὺς δώσουν δουκάτα τριάντα διὰ νὰ εἰποῦσι τόσαις λειτουργίαις διὰ ψυχικὴν μου σωτηρίαν καὶ τῶν γονέων μου καὶ τῶν κεκοιμημένων συγγενῶν μοι εἰς τὸ ἀλτάρι⁷ τῆς Θεοτόκου, ὅλα δ. 80. — Ἐὼν ἀφίνω εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῶν Ῥωμαίων δουκάτα τετρακόσια νὰ ἐξοδευθοῦν εἰς ζωγραφίαν τῆς ἐκκλησίας διὰ ψυχικὴν μου σωτηρίαν καὶ τῶν ἄνωθεν, δ. 400. — Ἐὼν ἀφίνω τοῦ πανιερωτάτου μας Φιλαδελφείας δουκάτα ἑκατὸν καὶ τῶν τριῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγ. Γεωργίου δουκάτα ἑξήντα, ἀπὸ δουκάτα εἴκοσι καθ' ἑνὸς καὶ τῶν τριῶν προσημερίων δουκάτα σαράντα πέντε, πρὸς δουκάτα δέκα πέντε καθ' ἑνὸς καὶ ἑνὸς ἱεροδικίου δ. 15, νὰ συλλειτουργήσουσι σὲ καιρὸν ἑνὸς χρόνου μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα τὴν ἡμέραν ἐκείνην ποῦ μοῦ τύχη ὁ θάνατος ὅποια μέρα λάχη καὶ νὰ ψάλλουσι τὸ τρισάγιον καὶ συγχωρητικαῖς εὐχαῖς ἀπάνου εἰς τὸ μνημῆμά μου, μνημονέβωντες ἅπασαν φορὰν τὰ παρόντα ὀνόματα: Θεοφίλου μοναχοῦ, Νικολάου, Δέσπως, Μπαλλάνου, Ἰωάννου, Πάνου, Μπαλλάνου, Δημητρίου, Στεφανῆ, Χρυσόθεμης, Ζαφήρως, Ζαχάρως καὶ Δράκως καὶ τελειώνοντας ὁ χρόνος καὶ κάνοντας τὸ χρέος τους, νὰ τοὺς δίδουσιν

1) Ἅγιου Σωτήρος (λατινικὴ ἐκκλησία).

2) Ἡ ὀμήγουρις τῶν ἱερέων.

3) Ἐφημέριον.

4) Ναῖσκος.

5) Τῆς Εἰρήνης.

6) Ἅγιου Ἰωάννου καὶ Παύλου.

7) Ἅγία Τράπεζα.

ἄλλα δουκ. 220 κ' ἂν ἴσως ἐκεῖνον τὸν καιρὸν δὲν τύχη νὰ εἶναι ἀρχιερεὺς, τὰ δουκάτα ἑκατὸν νὰ τὰ διαμοιράσουσιν οἱ ἐπίτροποι μου εἰς πτωχοὺς τοῦ ῥήτου μας διὰ ψυχικὴν μου σφίαν¹ καὶ τῶν ἄνω ὀνομάτων καὶ οἱ ἑφημέριοι καὶ προσημέριοι μὲ τὸν ἱεροδιάκονα νὰ εἰποῦσι ταῖς λειτουργίαις ὡς ἄνωθεν καὶ νὰ μνημονεύσουσιν ἀπαράλλακτα καὶ νὰ τοὺς δόσουν τὰ δ. 120 ὡς ἄνωθεν καὶ ἂν δὲν ταῖς εἰποῦσι, νὰ μοιράζονται καὶ αὐτὰ ὡς ἄνωθεν.

Τὸν ἔχοντας ἄλλαις ταῖς προειρημέναις ἡμέραις τῶν λειτουργιῶν καὶ ἄλλαις ταῖς Κυριακαῖς καὶ δοξολογημέναις ἑορταῖς, νὰ ἄφθῃ ὁ κανδηλάπτης ἕνα τόρτζο ἀπάνου εἰς τὸ μνήμα μου καὶ ταῖς καθημεριναῖς ἕνα κανδελότο² νὰ καίῃ, ἀφοῦ ἀρχήσῃ ἕως νὰ τελειώσῃ ἡ λειτουργία, εἰς καιρὸν χρόνον ἕνα καὶ διὰ νὰ ἐπιμελεῖται ὁ κανδηλάπτης νὰ ἄφθῃ εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ νὰ σβύνη εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, τελειώνοντας ὁ Χρόνος καὶ κάνοντας τὸ χρέος του νὰ τοῦ δίδουσι δουκάτα δέκα καὶ τὸ τόρτζο καὶ κανδελόττο νὰ τὸ ἀγοράζουσι οἱ ἐπιτρόποι μου. ΙΑ^{ον} διὰ χρέος καὶ ὑπόσχεσίν μου ἀφίνω νὰ δώσουν εἰς τὸ ὄσπιτάλε δέλλα πιετὰ³ καὶ διὰ ψυχικὴν μου σωτηρίαν καὶ τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν μου δουκάτα δύο χιλιάδες. ΙΒ^{ον} ἀφίνω καὶ εἰς τὸ ὄσπιτάλε δελλ' ἰγκουράμπιλοι⁴ δουκάτα δικόσια. ΙΓ^{ον} καὶ σιὰ δύο ὄσπιτάλια: μενδηκάντοι⁵ καὶ ὄσπιταλέτο⁶ ἀφίνο ἀπὸ δουκ. 50 σὲ καθ' ἕνα, ἄλλα ἑκατὸν. ΙΔ^{ον} καὶ τῶν ὀσιωτάτων καὶ αἰδεσιμωτάτων πατέρον Καπουτζίνον⁷, εἰς τὸ μοναστήρι Ρεδεντόρ⁸ σιτὴ τζουέκα⁹ ἀφίνω δουκάτα ἑκατὸν νὰ εἰποῦσι τόσαις λειτουργίαις διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ τῶν γονέων μου καὶ θείων μου καὶ ἀδελφῶν μου. (ΙΕ^{ον} ἄκυρον, διαγεγραμμένον). ΙΣ^{ον} καὶ τοῦ εὐλαβεοτάτου παπᾶ κὺρ Ἀντωνίου Μπούμπουλη κουμπάρου μου τοῦ ἀφίνω δουκάτα ἑκατὸν μὲ ὑπόσχεσιν νὰ εἰλῆ τόσαις λειτουργίαις ὅταν μπορέσῃ καὶ νὰ παρακαλῆ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ τῶν κεκοιμημένων συγγενῶν μοι. ΙΖ^{ον} καὶ τῶν ὀσιωτάτων Καλογράδων μας στὸν ἅγιον Γεώργιον ἀφίνω δουκάτα

1) σωτηρίαν.

2) κηρίον.

3) = Νοσοκομεῖον τῆς Εὐσπλαχνίας.

4) = Νοσοκομεῖον τῶν Ἀνιάτων.

5) = ἐπαιτῶν.

6) μικρὸν νοσοκομεῖον.

7) = τάγμα μοναχῶν (Γαλλιστὶ Capucins).

8) = λυτρωτοῦ.

9) ἡ Giudecca καὶ εἰς τὴν Ἑνετικὴν Ziuessa εἶναι νησίς ἐν Βενετία, ἐνθα εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν ἡ ἀριστοκρατία εἶχε περιορίσει τοὺς Giudei ('Ιουδαίους) ἐξ οὗ καὶ ὀνομάσθη οὕτω.

ἑβδομήντα δύο νὰ τὰ μοιράσουσιν ἴσια ἀνάμεσόν τους μὲ ὑπόσχεσιν νὰ ψάλλουσι σὲ καιρὸν ἑνὸς χρόνου κάθε παρασκευὴν τὸν παρακλητικὸν κανόνα τῆς Θεοτόκου παρακαλώντας τὸν Θεὸν διὰ πρεσβειῶν τῆς, διὰ τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ ὑπὲρ ψυχικῆς σωτηρίας τῶν γονέων μου καὶ θεῶν μου καὶ τῶν κεκοιμημένων ἀδελφῶν μου καὶ διὰ τὴν ζωὴν, ὑγίαν καὶ εὐημερίαν τῶν ζώντων, δουκάτα 72. (IΘον ἄκυρον). ΙΘον τῆς δουλεύτρας ποῦ τότε τύχη εἰς δούλευσιν τοῦ σπιτιοῦ μου νὰ τῆς πληρώσουσι σωστὸ τὸ σαλλάριον¹ ποῦ νὰ τῆς λείψη καὶ ἀκόμη νὰ τῆς δώσουν δουκάτα τριάντα διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς χρόνον ἕνα εἰς δούλευσιν τοῦ σπητιοῦ ἢ καθὼς φανησθῇ τῶν ἐπιτρόπων μου δ. 30. Κὸν παραγγέλω νὰ δώσουν τοῦ κουμπάρου μου Sr Γιάκομο Πεδρέτη δουκάτα 25 καὶ ὅ,τι ἔχει νὰ λάβῃ ῥέστο ἀπὸ τὰ ἔξοδα ποῦ κάνει σταῖς πραγματίαις κατὰ τὸν λογαριασμὸν ποῦ νὰ δείξῃ μὲ βάρος τῆς συνειδήσεώς του. Καὶ τῶν ἑξι βσιτάζων ποῦ συνηθίζουσι νὰ ὑπηρετοῦν εἰς τὸ σπίτι ἀπὸ τὸν κάμπον² τοῦ S. Φιλίππου καὶ Γιάκομου δ. 24 πρὸς δ. 4 τοῦ καθ' ἑνὸς διὰ νὰ παρακαλοῦν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ διὰ νὰ ὑπηρετήσουν τότε εἰς ὅ,τι κάνει χρεῖα. ΚΑον ἀφίνω καὶ τοῦ κουμπάρου μου κύρ Ἀγγέλου Κώτζη διὰ νὰ συμβοηθῶ τὴν κληρονομίαν μου καὶ νὰ συντρέχῃ σὲ ὅ,τι κάμη χρεῖα τῆς κληρονομίας μου εἰς τὸ παλάτι σὲ καιρὸν ἑνὸς χρόνου (ἂν κάμη καθὼς πρέπει τὸ χρέος του) δουκάτα ἑξήντα, ἀλλέως τρόπον νὰ εἶναι ἄκυρον τὸ παρὸν λεγάτον³ καὶ ὅτι γράμμα ἢ ῥειζήβερον⁴ τοῦ εὑρεθῆ ἢ νότα διὰ χρέος του νὰ εἶνε ἄκυρα καὶ ἀνίσχυρα καὶ νὰ μὴν ἔχῃ καμίαν πείραξιν ἀπὸ οὐδένα ἀπὸ τοὺς κληρονόμους μου δι' αὐτά. ΚΒον ἂν ἴσως καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου μου εὑρίσκεται καὶ εἶναι εἰς τὴν συνήθη ὑπηρεσίαν ὁ Sr Τζουάννης Νόρης νὰ ἔχῃ νὰ ἀκολουθήσῃ νὰ συμβοηθῶ σὲ γραφαῖς καὶ ὅτι ἄλλο κάνει χρεῖα ἕως νὰ ξεφλήσουν οἱ χρεῶστες τῆς Νάπολης καὶ ἄλλοι τόποι τῆς Ἰταλίας καὶ κάνοντας τὸ χρέος του καθὼς πρέπει ἀφίνω νὰ τοῦ δώσουν δουκάτα ἑκατόν, ἀμὴ ἀπὸ σαλλάριο δὲν εχῇ νὰ λαβῇ τίποτες διὰ τὸ ἀπερασμένον μῆτε διὰ τὸ ἐρχόμενον. ΚΓον τοῦ Sr Γερόλημο Μέλτζη σπειζέρη⁵ διὰ σημεῖον ἀγάπης καὶ διὰ νὰ παρακαλῆ διὰ τὴν ψυχὴν μου, τοῦ ἀφίνο δουκάτα εἴκοσι καὶ ἂν ἔχῃ νὰ λάβῃ ἀπὸ ἰατρικὰ διὰ λόγου μου νὰ πληρόνεται. ΚΔον τῆς S Τζανέτας Ρουμανέλλας γυναικὸς τοῦ Sr Πασχαλῆ Φόριζα ἀφίνω δουκάτα ἑξήντα μὲ ὑπόσχεσιν νὰ ἀκούσῃ τριάντα λειτουργίαις καὶ νὰ παρακαλῆ

1) = μισθοδοσία 2) campo (ἐκ συγκοπῆς ἀπὸ τὴν λέξιν Camposanto=Κοιμητήριον) ὀνομάζουσι ἐν Βενετία τὰς πρὸ τῶν Ναῶν μικρὰς πλατείας, ὅπου ἄλλοτε ἔθαπτον τοὺς νεκρούς. 3) = κληροδότημα 4) = ἀπόδειξις 5) = φαρμακοποιός.

διὰ τὴν ψυχὴν μου. ΚΕ^{ον} τοῦ Πιέρου Σπιέρα γοντουλλέρη¹ καὶ ἂν εἶναι εἰς τὸν καιρὸν τῆς τελευτῆς μου εἰς δούλευσίν μου τοῦ ἀφίνω δουκάτα εἴκοσι διὰ νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ ἂν εὐρεθῇ τότε τίποτες χρεώστης νὰ τοῦ εἶναι χαρισμένα. ΚΣ^{ον} τοῦ Sr Λουδοβίκου Τεσσάρη ἀφίνω δουκάτα πενήντα διὰ νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ νὰ τὸν συνδράμη εἰς ὅτι ἤθελε κάμη χρεία τῆς Κουμισαρίας μου.² ΚΖ^{ον} τὸν κύρ Μήχον Ἰωάννου ποῦ τὸν ἐξηγόρασα ἀπὸ τὴν σκλαβίαν τῆς Ἀλγέρας μὲ ἔδικά μου σολδία³ διὰ νὰ εἶναι καὶ νὰ εὐρίσκεται εἰς ὑπηρεσίαν μου θέλω καὶ γροικῶ νὰ εἶναι ἐλεύθερος καὶ νὰ μὴν μπορέση κανένας ἀπὸ τοὺς κληρονόμους μου νὰ τοῦ ζητήση τίποτε ἀπὸ τὰ σολδία τῆς ἐξαγορᾶς του μῆτε διὰ τὰ ἔξοδα διὰ λόγου του ἕως νὰ φθάσῃ εἰς Βενετίαν μῆτε διὰ τὰ ἔξοδα ποῦ ἔγιναν καὶ γίνονται εἰς αὐτόν, ἀπὸ τὸν καιρὸν ποῦ ἦλθε σὶ σπῆτι μου 1676 τὸν Μάρτιον μῆνα καὶ εἰς ὅλον τὸν καιρὸν ποῦ νὰ σταθῇ εἰς ὑπηρεσίαν μου ἦτοι ἔξοδα φαγητοῦ καὶ ἐνδυμασίας του, ἰατροὺς καὶ ἰατρικά, ἀλλὰ μῆτε διὰ τὰ ὅσα τοῦ ἔδωσα εἰς διαφόρους καιροὺς νὰ στείλῃ τῆς μητρὸς του, μῆτε διὰ τὰ ὅσα τοῦ ἔδωσα μετρητὰ καὶ πράγματα καὶ τὰ ἔδωσε τοῦ κύρ ἀλέξη ἀδελφοῦ του νὰ πραγματευθοῦσι συντροφικῶς ἀνάμεσόν τους, ἀπὸ ὅλα αὐτὰ νὰ εἶναι ἐλεύθερος καὶ νὰ μὴν μποροῦν οἱ κληρονόμοι μου νὰ τοῦ ζητήσουν ἀπὸ αὐτὰ τίποτε καὶ ἀκόμη παραγγέλω νὰ τοῦ δώσουν οἱ ἐπιτρόποι μου ἀπὸ τὸ ἔχη μου Δουκάτα χίλια τριακόσια διὰ τὴν δούλευσίν του καὶ διὰ νὰ παρακαλῇ τὸν θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ διὰ νὰ ἔχη νὰ σταθῇ εἰς τὴν συνήθη ὑπηρεσίαν τοῦ σπῆτιου ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ κύρ Ἰωάννης ἀδελφός μου εἰς Βενετίαν ἢ ἕναν χρόνον, δίχως νὰ τοῦ δοθῇ ἄλλο μόνον ἢ ἔξοδος τοῦ φαγίου του καὶ ἐνδυμασίας του νὰ γίνονται ἀπὸ τὸ ἔχη μου ἀμὴ ἂν ἴσως καὶ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τῆς τελευτῆς μου ἤθελεν εἶστε προτιότερα μισεμένος ἀπὸ τὸ σπῆτι μου καὶ εἶναι ἰσιασμένα τὰ ἀπερασμένα, τὸ λεγάτο νὰ εἶναι ἄκυρον καὶ μόνον Δ. 100 νὰ τοῦ δίδουν διὰ τὴν ψυχὴν μου. ΚΗ^{ον} μὲ τὸν κύρ Ἀναστάσιον Λάλον ἂν ἴσως καὶ προτοῦ μου συνέβη ὁ θάνατος δὲν τελειώσωμε καὶ ἰσιάσωμε τοὺς λογαριασμοὺς διὰ τὸ σαλλάριό του καὶ διὰ τὰ ἔξοδα φαγητοῦ καὶ ἄλλα ποῦ κάνει διὰ τὸ σπῆτι καὶ ὅτι ἐσκοδέρησε⁴ καὶ ὅσα μετρητὰ εἰς διαφόρους καιροὺς τοῦ ἔδωσα καὶ εἶναι γραμμένα ἀπὸ χειρὸς μου, εἰς τὰ λιμπρέτα⁵ του ποῦ γράφει τὰ ἔξοδα φαγητοῦ καὶ ἄλλα ποῦ εἶνε γραμμένα εἰς τὰ κατάστιχά μου ἂν ἴσως καὶ ζῶντος μου δὲν τελειοθοῦσιν αὐτοὶ οἱ λογαριασμοὶ νὰ τοὺς ἰδοῦσι καὶ νὰ τοὺς

1) = ὁ ὁδηγὸς τῆς Γόνδολας. 2) = Ἐπιτροπή 3) = πεντάρες καὶ γενικώτερον = χρήματα. 4) Εἰσέπραξε 5) βιβλιαράκια

τελειώσουσιν οἱ Ἐπιτρόποι μου μὲ βάρος τῆς ψυχῆς καὶ τῆς συνηδήσεως τοῦ αὐτοῦ Λάλου¹, βάνοντάς τον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ φοβεροῦ καὶ ἀδεκάστου Κριτοῦ νὰ τὸν παιδεύσῃ ἂν δὲν δείξῃ δίκαιον καὶ ἀληθινὸν λ/σμόν καὶ ἂν ἴσως τοῦ μένου νὰ λάβῃ τίποτε ἀπὸ τὸ σαλλάριόν του κατὰ τὴν ἔγγραφον συμφωνίαν 14/24 μαρτίου 1674 εἰς τὴν ὁποίαν ἂν καλὰ καὶ φαίνεται ὅτι παρέβη ἐπιδοῦν καὶ ὄντας ὑποσχόμενος νὰ μὴν μπορῇ νὰ κάμῃ καμία λογῆς μεταχειρίσιν μὲ οὐδένα ἐδικὸν μήτε μὲ ξένον ἀλλὰ νὰ εἶναι πάντοτε ὅλος διόλου εἰς μεταχειρίσιν καὶ ὑπηρεσίαν ἐδικήν μου καὶ τοῦ νεγότηζιου² μου καὶ μ' ὅλον αὐτὸ ἔκαμεν ὅτι τοῦ ἤρεσεν, ὅμως ἂν δείξῃ ἀληθινὸν καὶ δίκαιον λ/σμόν, γροικῶ νὰ εἶναι ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν ἄνωθεν ὑπόσχεσιν καὶ λογαριάζωντάς τον σωστὸ τὸ σαλλάριόν του κατὰ τὴν ἄνωθεν συμφωνίαν καὶ κάνωντας καὶ τελειώνοντας κάθε λ/σμόν ἂν ἴσως καὶ μείνῃ νὰ λάβῃ τίποτε νὰ πληρωθῇ εὐθύς, ἔιζη καὶ ἂν μείνῃ χρεώστης νὰ πληρώνῃ ἔχοντας νὰ σταθῇ εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ σπητίου ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ κύρ Ἰωάννης ἀδελφός μου ἢ ἕνα χρόνον ὕστερα ἀπὸ τοῦ θανάτου μου διὰ νὰ προσέχῃ τὰ πράγματα καὶ πραγματείας ποῦ εὐρίσκονται εἰς τὸ σπητι, ὑπηρετῶν πιστῶς εἰς τὰ ὅσα χρειάζονται καὶ διὰ τοῦτο παραγγέλω νὰ τοῦ δώσουν Δουκ. τριακόσια καὶ νὰ τοῦ γίνετα ἡ ἔξοδος τῆς τροφῆς του ἀπὸ τὸ ἔχη μου, ἀμὴ ἂν ἴσως καὶ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν δὲν θέλει εἶστέν εἰς τὸ σπητι μου καὶ ὑπηρεσίαν μου τὸ αὐτὸ λεγάτο νὰ εἶναι ἄκυρον καὶ μόνον Δουκ. ἑκατὸν νὰ τοῦ δίδουν διὰ τὴν ψυχὴν μου. ΚΘον ἀφίνω τοῦ κουμπάρου κύρ Σίμων Βάτζιου μπαρμπέρη Δουκάτα τριάντα μὲ ὑπόσχεσιν νὰ ἀκούσῃ εἴκοσι λειτουργίαις καὶ νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου. ΛΑ'. τοῦ ἀνεψιοῦ μου κύρ Νικολάου Πουλημένου υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς μου ποτε κυρίας Χρυσόθυμης διὰ σημεῖον ἀγάπης καὶ νὰ γνωρίσῃ ὅτι δὲν μνησικακῶ διὰ τὰ ἀπερασμένα μάλιστα ὅλα τὰ συγχωρῶ, τοῦ ἀφίνω Δουκ. ἑκατὸν πενήντα καὶ διὰ τὸ χρέος τοῦ πατρός του νὰ εἶναι ἐλεύθερος καὶ νὰ μὴν ἔχη καμίαν πείραξιν ἀπὸ τοὺς κληρονόμους μου.

ΛΒ'. καὶ τοῦ ἄλλου μου ἀνεψιοῦ κύρ Ἰωάννου Πουλημένου ἀδελφοῦ τοῦ ἄνωθεν Νικολάου διὰ σημεῖον ἀγάπης καὶ ἐδικοσύνης καὶ διὰ τὴν δούλευσίν του ἀφίνο (ἂν εἶναι ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἰς τὸ σπίτι μου) νὰ τοῦ δώσουν δουκάτα 1500 ἔχοντας νὰ σταθῇ στὸ σπητι νὰ προσέχῃ ὅλα τὰ πράγματα καὶ πραγματείας ἕως νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ὁ Κύρ Ἰωάννης ἀδελφός μου καὶ καθὼς εἰς τὸν ἀπερασμένον ὅλον τὸ καιρὸν ἔκαμα ὅλα

1) Καὶ ὁ Λάλος Ἄναστ. εἶναι Ἰωαννίτης. 2) Ἐμπορικοῦ Καταστήματος.

του τὰ ἔξοδα τροφῆς ἐνδιμασίας καὶ κάθε ἄλλο χρειαζόμενον, ἔτσι καὶ στοὺς ἐρχόμενον γροικῶ νὰ τοῦ γίνεται ἀπὸ τὸ ἔχη μου ἕως τὸν ἐρχομὸν τοῦ ἀδελφοῦ μου Κύρ Ἰωάννου καὶ διὰ τὸ χρέος τοῦ πατρός του νὰ εἶναι καὶ αὐτὸς ἐλεύθερος, ἀμὴ ἂν ἴσως καὶ ἤθελεν εἶστε μισημένος¹ ἀπὸ τὸ σπῆτι μου πρὶν τῆς τελετῆς μου, τὸ παρὸν λεγάτο νὰ εἶναι ἄκυρον καὶ νὰ τοῦ δίδουσι μόνον Δουκ. τριακόσια. ΛΓ'. τῆς ἀδελφῆς μου κυρίας Μπενέτας² Καραγιάννοβας διὰ σημεῖον ἀδελφικῆς ἀγάπης τῆς ἀφίνω δουκάτα χίλια πεντακόσια, παρακαλώντας την καθὼς ἐγὼ κάνω νὰ μετέχη καὶ αὐτὴ μέρος καὶ τὰ παιδιὰ της ἀπὸ τὰ μνημόσυνα καὶ ψυχοφελῆ ἔργα καὶ παραγγέλματα ποὺ περιέχονται εἰς τὴν παροῦσαν μου διαθήκην εἰς τῶν ὁμοίων τρόπον καὶ αὐτὴ ὥστε ζῆ νὰ ἐνθυμῆται μὲ λειτουργίας καὶ ἄλλους ψυχοφελεῖς τόπους διὰ τὴν ἄνεσιν τῶν ψυχῶν καὶ συγχώρισιν τῶν ἁμαρτιῶν ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μας Μπαλάνου καὶ τῶν γονέων μας. ΛΔ'. καὶ τοῦ κύρ Λεωντάρη Γλυκῆ πρότου μου ἑξαδέλφου διὰ σημεῖον συγγενικῆς ἀγάπης καὶ διὰ νὰ ἔχη πολλὰς θυγατέρας διὰ ὑπανδρείαν τοῦ ἀφίνω Δουκ. 1500 παρακαλώντάς τον διὰ τοὺς οἰκτιρισμοὺς τοῦ Θεοῦ νὰ περνᾷ στοὺς ἐρχόμενον μὲ εἰρήνην καὶ ἄδολον κατὰ θεὸν ἀγάπην μὲ τὸν κύρ Ἰωάννην ἀδελφόν μου καθὼς πρέπει τῶν καλῶν συγγενῶν καὶ συμφέρει τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, εἰ δὲ καὶ ἀκολουθήσῃ μὲ ἀνομουσίαις σύγχισαις καὶ τρόπους σκανδαλώδεις μὲ αὐτόν, γροικῶ καὶ θέλω νὰ εἶναι ἄκυρον καὶ ἀνίσχυρον τὸ παρὸν λάσσον καὶ λεγάτο καὶ τὰ Δουκ. 1500 νὰ δοθοῦν εἰς χρέος τῆς πατρίδος μου Ἰωαννίνων ἢ νὰ διαμοιρασθοῦσιν εἰς πτωχοὺς καὶ φυλακισμένους χριστιανούς τῆς πατρίδος ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μου κύρ Ἰωάννην ἢ ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Πάγγας τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου. ΛΕ'. τοῦ ἐκλαμπροτάτου αὐθέντος καὶ κουμπάρου τοῦ κυρ Πέτρου Γαρζόνη ὅπου πάντοτε μὲ ἄκραν ἀγάπην καὶ προθυμίαν ἐστάθη προσιάτης καὶ ἀντιλίπτωρ μου διὰ μικρὸν σημεῖον εὐχαριστίας τῶν πολλῶν μου χρεῶν καὶ ὑποσχέσεων ἀφίνω τῆς ὑψηλότητός του Δουκ. 2000 παρακαλώντας τὴν φιλόφρονον μεγαλοψυχίαν της νὰ μὴν ἀποβλέψῃ εἰς τὴν εὐτέλειαν τοῦ λάσσου ἀλλ' εἰς τὴν προθυμίαν καὶ μεγάλην εὐλάβειαν τοῦ ταπεινοῦ πιστοτάτου δούλου του καὶ ἀκόμη δουλοπρεπῶς ἱκετεύω τὴν ὑψηλότητά του νὰ εὐχαριστηθῆ νὰ μοῦ χάριση τούτην τὴν ὑστερινὴν χάριν νὰ δεχθῆ τὸ βᾶρος ἐτοῦτο νὰ παρασταθῆ καὶ νὰ ἐπιστατήσῃ διὰ νὰ τελειώσουν οἱ ἐπιτρόποι μου ταῖς παραγγελίας μου καὶ μάλιστα νὰ τελειωθοῦσι καὶ νὰ ἀναπληρωθοῦσι τὰ δεπόμενα³ ποῦ ὀρδινιάζω⁴ τόσον

1) φευγᾶτος. 2) ἴδε Διαθήκην Ν. Καραγιάννη ὑποσημείωσιν α). 3) καταθέσεις. 4) διατάσσω.

εἰς τὴν τζέκα¹ στὰ 3 τὰ ἑκατὸν ὅσον καὶ στὰ ἄλλα δεπόζητα καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ μὲ κείνην τὴν καθαρὰν ἀγάπην νὰ εἶναι πάντοτε βοηθὸν συνδρομητῆς καὶ ὑπερασπιστῆς εἰς ὅλα τὰ χρειαζόμενα τῆς Κομισαρίας μου². ΛΣ'. καὶ τοῦ ἐκλαμπροτάτου αὐθεντοῦ καὶ κουμπάρου κυρίου μου Νικολάου Δονᾶ διὰ ταῖς ὑποσχέσεις μου καὶ διὰ τὴν παντοτινὴν ἀγάπην καὶ συνδρομαῖς ποῦ ἔδειξε πρὸς ἐμένα ἀφίνω Δουκ. 500 παρακαλώντας νὰ μὴ καταφρονήσῃ τὴν σμικρότητα ἀλλὰ νὰ ἀποβλέψῃ εἰς τὴν ὄρεξιν καὶ εὐλάβειαν τοῦ πιστοῦ τῆς ὑψηλότητός του Δούλου παρακαλώντας νὰ ἀκολουθήσῃ ἢ φιλάνθρωπος τῆς ὑψηλότητός του διάθεσις καὶ βοήθεια εἰς ὅτι ἤθελε κάμει χρεῖα τῶν κληρονόμων καὶ Κομισαρίας μου. ΛΖ'. μὲ τὸν κύρ Γεώργιον Δύλιον³ εἰς τὰς 23 Ὀκτωβρίου 1654 ἐξοφλήσαμεν ἅπαντα λογαριασμὸν ποῦ ἀπέρασεν ἀνάμεσόν μας τόσον μὲ αὐτὸν ὅσον καὶ μὲ τὸν Στεφανῆ Μπαμπουλάγιον⁴ καθὼς μὲ ἰδιόχειρόν του γράμμα εἰς τὸ λίμπρο⁵ ἀπὸ τὰ ρετζίβερα⁶ ἐκείνου τοῦ καιροῦ φανερώνει καὶ βεβαιώνει καὶ διὰ νὰ φαίνεται χρεώστης εἰς τὰ κατάστιχά μου καὶ ῥετζήβερά του σὲ χαρτῖα δουκάτα ἑξακόσια πενήντα καὶ λ. 18 ποῦ τοῦ ἐδάνεισα μετὰ ταῦτα εἰς διαφόρους καιροὺς, παραγγέλλω νὰ μὴν ἤμπορῇ τινὰς ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους μου ἢ κληρονόμους νὰ τοῦ δόσῃ καμμίαν ἐνόχλησιν διὰ αὐτά, ἀλλὰ τὰ ἀφιερώνω ὅλα τοῦ αὐθεντοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ ἔλεημοσύνην τῶν ἐλαχίστων ἀδελφῶν του καὶ διὰ τοῦτο ἀφίνω εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ αὐτοῦ κύρ Γεωργίου ἂν ἴσως καὶ εὗρεθῇ σὲ στατό⁷ ποῦ νὰ εὐπορῇ καὶ νὰ ἔχη, νὰ τὰ διαμοιράσῃ ὅλα εἰς ἔλεημοσύνην εἰς πτωχοὺς τοῦ ῥήτου μας, εἰ δὲ καὶ δὲν ἔχη θέλω ὅτι ὄχι μόνον νὰ μὴν ἔχη ἀπὸ κανένα κληρονόμον μου καμμίαν πείραξιν δι' αὐτά ἀλλὰ νὰ τοῦ δόσουν οἱ ἐπιτρόποι μου Δουκάτα ἑκατὸν διὰ νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου. ΛΗ'. τοῦ Κύρ Νικολάου Γλυκῆ πρώτου μου ἐξαδέλφου διὰ σημεῖον ἀγάπης καὶ συγγενείας καὶ διὰ νὰ ἔχη νὰ δεχθῇ τὸ βᾶρος τῆς Κομισαρίας μου καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ καὶ νὰ τελειώσῃ ὅλας μου τὰς παραγγελίας ποῦ στὴν παροῦσά μου διαθήκην ὀρδινιάζω, τοῦ ἀφίνω δουκάτα χίλλια πεντακόσια. ΛΘ'. καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ μου (υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς μου κυρίας Μπενέτας) τοῦ κύρ Νικολάου Καραγιάννη τὸν ὁποῖον ἔβαλα ἀπὸ τὴν πρώτην Μαρτίου 1687 νὰ γράφῃ εἰς τὰ κατάστιχά μου καὶ

1) Νομισματοκοπεῖον—θησαυροφυλάκιον.

2) τῆς ἐπιτροπῆς.

3, 4) Ἰωαννῖται.

5) βιβλίον.

6) ἀποδείξεις

7) θέσιν.

συχνὰ σὲ ἄλλαις τῶν πραγματειῶν μεταχειρίσασαι (ἂν καλὰ καὶ αὐτὸ νὰ ἔγινε διὰ ὄφελός του διὰ νὰ μάθῃ καὶ τελειωθῇ εἰς τὴν πράξιν καὶ ἐμπειρίαν τῶν πραγματειῶν) ὅμως δι' αὐτὸ καὶ διὰ σημεῖον ἀγάπης καὶ συγγενείας καὶ μάλιστα διὰ νὰ ἔχη νὰ βαστάξῃ καὶ νὰ ὑποφέρῃ τὸ βάρος τῆς Κομισαρίας μου τοῦ ἀφίνω Δουκ. 2000 καὶ διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ζωοτροφίας του καὶ ἄλλα ποῦ ἔχω καμωμένα ἀπὸ τὰς 9 Ἰουνίου 1685 νὰ εἶναι ἐλεύθερος καὶ νὰ μὴν μπορῇ κανένας ἀπὸ τοὺς κληρονόμους μου δι' αὐτὰ νὰ τοῦ ζητήσῃ τίποτε. Μ'. Τοῦ Κυρ Μιχαὴλ Καραγιάννη διὰ σημεῖον φιλίας τοῦ ἀφίνω Δουκ. 150. ΜΑ'. παραγγέλω τῶν ἐπιτρόπων μου μὲ πρώτην καλὴν ὁκαζιὸν¹ καὶ μὲ ἄνθρωπον σίγουρον καὶ πιστὸν νὰ στείλουσιν εἰς τὰ Ἰωάννινα τὴν πατρίδα μου εἰς χεῖρας τοῦ Κυρ Ἰωάννου ἀδελφοῦ μου καὶ ἂν ἴσως δὲν τύχῃ ἐκεῖ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἀδελφότητος τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου, τζεκίνια² ρούσπια³ ἑκατὸν τριάκοντα ὀκτὼ καὶ νὰ διαμοιράσσοσι καθὼς ὀρδινιάζω—νὰ δόσουν τοῦ πανιερ. Μητροπολίτου Ἰωαννίνων τζεκίνια εἴκοσι νὰ ἔχη χρέος σὲ καιρὸν χρόνου ἕνα νὰ λειτουργήσῃ δύο φορὰς κάθε μῆνα καὶ νὰ μνημονεύσῃ ὅλα τὰ προγεγραμμένα ὀνόματα, καὶ τῶν εὐλαβεστάτων Ἱερέων ἢ καὶ Ἱερομονάχων ποῦ ἐφημερέβουσι στὴν ἐκκλησίαν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου σιτὸ Ἀρχιμανδρεῖον ὅταν τελειώσουν σὲ καιρὸν ἑνὸς χρόνου νὰ ψάλλωσι κάθε Παρασκευὴν τὸν παρακλητικὸν κανόνα τῆς Θεοτόκου καὶ σταῖς λειτουργίαις νὰ μνημονέβουσι ὅλα τὰ προγεγραμμένα ὀνόματα, νὰ τοὺς δώσοσι τζεκίνια 18 νὰ τὰ μοιράσσοσι ἀνάμεσόν τους ἴσια καὶ εἰς τὸ μοναστήριον μας τοῦ Μεγάλου μου Σωτῆρος εἰς τὸ νησί Ἰωαννίνων ψάλλοντας ταῖς παράκλησας καὶ μνημονεύοντας τὰ ὀνόματα ὡς ἄνωθεν. σὲ καιρὸν ἑνὸς χρόνου νὰ δίδουν τζεκίνια 16 καὶ ἀκόμη νὰ δώσουν σὲ ἄλλα 12 μοναστήρια ποῦ εἶναι σιτὸ προειρημένον νησί καὶ ἄλλους τόπους σιμώτερους ὀλόγουρα τὰ Ἰωάννινα καὶ ἔχουν Ἱερομονάχους καὶ Μοναχοὺς ἀφ' οὗ τελειώσῃ ὁ χρόνος καὶ ψάλλωσι τὸν Παρακλητικὸν Κανόνα καὶ μνημονέβουσι τὰ προγεγραμμένα ὀνόματα, νὰ δίδωσι εἰς κάθε μοναστήριον τζεκίνια 7 ποῦ γίνονται ὅλα 84. Ἀκόμη παραγγέλω νὰ στείλουσιν οἱ ἐπιτροποί μου μὲ γλήγορον ὁκαζιὸν καὶ πιστὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν πατρίδα μου τὰ Ἰωάννινα εἰς χεῖρας τοῦ ἀδελφοῦ μου κυρ Ἰωάννη καὶ ἂν δὲν τύχῃ ἐκεῖ εἰς χεῖρας ἄλλου συγγενοῦς προσώπου, δουκάτα 500 νὰ τὰ δια-

1) εὐκαιρίαν.

2) τὸ γνωστὸν ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ ἐνετικὸν νόμισμα.

3) ruspido ἢ ruvido ἢ della padella ὀνόμαζον τὰ τζεκίνια τὰ φρεσκοβγαλμένα ἀπὸ τὸ Νομισματοκοπεῖον, τὰ ὅποια ἦσαν σκληρὰ εἰς τὴν ἀφήν (ruspida) πρὸς διάκρισιν τῶν ἄλλων, ἅτινα ἢ χρῆσις καθίστα σὺν τῷ χρόνῳ ἐλλιποβαρῆ.

μοιράσωσι τῶν συμωτέρων συγγενῶν τῆς εξαδέλφης μου ποτε κυρίας Δράκος Μπαμπουλάγαινας δίδοντες περισσότερον ἀριθμὸν ἐκεῖ ὅπου εἶναι περισσότερη ἢ χρεία, ἀπ' αὐτὰ θέλουν νὰ εἶναι ὡς δουκάτα τριακόσια ποῦ ἔμηναν ἀπάνου μου διὰ λογαριασμὸν τῆς καὶ τὰ λοιπὰ εἶναι διὰ ἔλεημοσύνην, διὰ νὰ παρακαλοῦσι τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ τῆς κυρίας Δράκος καὶ τῶν κεκοιμημένων συγγενῶν μου. Εἰς τὸν ὅμοιον τρόπον νὰ στείλουσιν εἰς Ἰωάννινα εἰς χεῖρας τοῦ κὺρ Ἰωάννου ἀδελφοῦ μου καὶ ἂν ἴσως καὶ δὲν τύχη ἐκεῖ εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τῆς ἀδελφότητος τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου τριακόσια Δουκάτα νὰ τὰ διαμοιράσωσι εἰς πτωχοτάτους καὶ φυλακωμένους Χριστιανούς δ. 300 καὶ ἀκόμη παραγγέλω τῶν ἐπιτρόπων μου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου κὺρ Ἰωάννου ὅτι ἂν ἴσως καὶ σὲ κανένα καιρὸν ἤθελεν εὑρεθῆ τρόπος νὰ ξεχρεωθῆ ἡ κοινότης τῆς πατρίδος μου Ἰωαννίνων νὰ δίδουσι ἀπὸ τὸ ἔχη μου τζεκίνια σωστὰ 400 γροικόντας νὰ τελειωθῆ τούτη ἡ βουλή μου. Βέβαια διὰ τὸ χρέος ὅπου ἔχω τῆς πατρίδος μου καὶ διὰ νὰ ἔχουσι χρέος οἱ χριστιανοὶ πατριῶτες μου νὰ παρακαλοῦσι τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ τῶν κεκοιμημένων συγγενῶν μου καὶ ὑπὲρ ὑγείας ζωῆς καὶ εὐημερίας τῶν ζώντων. Ὅλα τὰ προγεγραμμένα λάσσα καὶ δουκάτα εἶνε καὶ γροικιοῦνται διὰ μίαν μόνην φορὰν, ἔχοντας νὰ λογαριαζῶνται τὰ δουκάτα πρὸς λίτρας 6 καὶ σολδία 4 καὶ ὄσα ἐδιάθεσα τζεκίνια, ἔτσι γροικῶ νὰ δοθῶσι σὲ τζεκίνια ῥούσπια ἔχοντας οἱ ἐπιτρόποι μου εἰς καιρὸν δύο μηνῶν νὰ πληρώσουσι ὄλα τὰ δουκάτα ὅπου εἶνε ἀπὸ ἑκατὸν καὶ ὀλιγώτερα, ἔξαιρώντας ὄσα ὀπισθεν ἔξεκαθάρισα νὰ τοὺς τὰ δίδωσιν ὕστερα ἀφοῦ τελειώσουν καὶ ἀναπληρώσουν τὰς ὑποσχέσεις των, οἱ μπενεφισιάτοι¹ καὶ λεγατάριοι² καὶ αἱ μεγαλύτερες σοῦμες³ τόσον εἰς τοὺς σεβάσμιους τόπους ὄσον καὶ σὲ συγγενεῖς καὶ ἄλλους νὰ πληρώνωνται ἕνα χρόνον ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατόν μου, ἔξαιρόντας ταῖς ἔλεημοσύναις ποῦ ἔχουν νὰ μοιρασθῶσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖνα ποῦ παραγγέλω νὰ σταλοῦσιν εἰς Ἰωάννινα καὶ ἂν ἴσως κανένας ἀπὸ τοὺς βενεφισιάτους καὶ λεγατάριους ἤθελεν ἀποθάνει προτῆτερά μου τὸ λεγάτο του νὰ εἶναι ἄκιρον καὶ ἀνίσχυρον καὶ ἐκεῖνα τὰ χρήματα νὰ τὰ διαμοιράσωσιν οἱ ἐπιτρόποι μου ἐδὸ εἰς Βενετίαν εἰς ἔλεημοσύνας πτωχῶν τοῦ ῥίτου μας⁴ διὰ ψυχικὴν μου σωτηρίαν καὶ τῶν γονέων καὶ θείων μου καὶ τῶν κεκοιμημένων ἀδελφῶν μου, ἔξαιρόντας τοὺς προειρημένους ἄρχοντας Γαρτζόνην καὶ Δονᾶν καὶ κὺρ Λεωντάρη Γλυκῆν καὶ ἀδελφήν μου κυρίαν Μπενέταν, ἂν ἴσως καὶ ἀποθάνη κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς

1) Οἱ καρπούμενοι τὰ κληροτήματα καὶ εὐεργετούμενοι. 2) ποσά. 3) τοῦ δόγματός μας.

τὸ λεγάτο του νὰ εἶναι καὶ νὰ γροικιέται διὰ τοὺς κληρονόμους του, καὶ ἀκόμη ξεκαθαρίζω ὅτι ὁποῖος ἀπὸ τοὺς λεγαταρίους ἢ μπενεφητζιάτους εὐρεθῆ νὰ εἶναι χρεώστης μου, ἂν ἴσως καὶ τὸ χρέος εἶναι ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ λεγάτο νὰ λογαριάζουν τὸ χρέος καὶ νὰ τοῦ δίδουσι τὸ ῥέστο νὰ ἀναπληρωθῆ σωστὸ τὸ λεγάτο, εἶδὲ καὶ τὸ χρέος του εἶναι περισσότερο κἀνοντίας του καλὰ τὸ λεγάτο νὰ ξεπληρώνη τὸ ῥέστο, ἐξαιρῶντας τὸν κὺρ Γεώργιον Δύλιον, τὸν κὺρ Μίχον Ἰωάννην, τὸν κὺρ Ἀγγελον Κώτζη καὶ τὸν κὺρ Πιέρον Σπιέρα γοντολιέρην μου. Θέλω ὅτι οἱ ἐπιτρόποι μου (ἂν δὲν προφθάσω ἐγὼ) ἀπὸ τὰ σολδία ὅπου μοῦ εὐρεθοῦσιν μετριτὰ καὶ σιὸν μπάγγον ἀπὸ τὰ πρῶτα ὅπου θὰ συναχθῶσιν ἀπὸ τοὺς χρεώστας μου δίχως ἄργιτα, συμμὰ στὰ ὅσα μοῦ εὐρεθοῦσι Καπιτάλε¹ εἰς τὸ ὄνομά μου εἰς τὴν τζέκα σιὸ Δεπόζιτο τρία τὰ ἑκατὸν νὰ ἀγοράσωσι καὶ ἄλλα ποῦ νὰ γένη ὅλη ἡ σούμα σωστὴ Δουκάτα εἴκοσι χιλιάδες κορέντε, γραμμένο τὸ αὐτὸ Καπιτάλε εἰς τὸ ὄνομά μου. διὰ νὰ εὐρίσκειται καὶ νὰ εἶναι πανιοτεινὰ κονδιζιονάτο² *indissolubil fidei comisso*³ εἰς τρόπον ὅπου νὰ μὴν εἴμπορέση τινὰς νὰ σηκώση ἢ νὰ τὰ πουλήση ἢ νὰ τὰ ἀλλοτριώση μήτε εἰς ἄλλο ὄνομα νὰ τὰ γυρίση ἀλλὰ τὸ καπιτάλε νὰ στέκη κονδιζιονάτο ὡς ἄνωθεν καὶ τὸ πρὸ⁴ ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατόν μου ὅπου τρέξη νὰ τὸ σκοδέρουσι⁵ παντοτεινὰ οἱ ἔντιμοι Γκουαρδιάνοι⁶ γοβερνατόροι⁷ καὶ Βικάριος⁸ καὶ ἀκόμη με αὐτοὺς καὶ οἱ σύντυχοι⁹ τῆς σεβασμίας Σχόλλας τοῦ Ἀγ. Γεωργίου, τοὺς ὁποῖους κἀνω ἐπιτρόπους μου εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν διὰ νὰ διαμοιραίζουσι κατὰ καιροὺς καθὼς τὰ σκοδέρουσι με ἐπιμέλειαν καθὼς κἀνωθεν παραγγέλω καὶ ἂν ἴσως ἤθελεν αὐξήση τὸ πρὸ σιὴν τζέκαν ἢ ὀλιγοστεύσει ἔτιζη κατ' ἀναλογίαν νὰ διορθωθῆ καὶ νὰ γίνῃ ἡ μοιρασία εἰς ὅλα καὶ ἂν ἴσως σὲ κανέναν καιρὸν ἢ Γαληνοτάτη αὐθεντία ἤθελε φρανκάρη¹⁰ τὴν τζέκαν, νὰ μὴν ἐμπορέση τινὰς νὰ σηκώση τὸ ἄνωθεν Καπιτάλε ἀλλὰ νὰ εὐροῦσιν οἱ ἐπιτρόποι μου φούντι¹⁰ συγούρους σὲ Κομουνιταῖς¹⁰, σὲ μοναστήρια ἢ ἄλλους τύπους συγούρους ἢ ἄλλα δεπόζιτα νὰ περάση τὸ Καπιτάλε ἀπὸ

1) Κεφάλαια.

2) ὑπὸ ὄρους.

3) νὰ μὴ δύναται κανεὶς νὰ ἐγγίξη τὸ κεφάλαιον, παρακαταθήκη ἀκατάλυτος.

4) πρὸ=διάφορον, ὁ τόκος.

5) εἰσπρόττουσιν.

6) ἀξιώματα εἰς τὴν Διοίκησιν τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος Βενετίας.

7) *Sindico*=ἐλεγκτής. Τοιοῦτος πολλάκις ἐξελέγη καὶ ὁ διαθέτης Π. Ἱερομνήμων.

8) ἀπαλλάξη.

9) ὑποθήκας.

10) Κοινότητες.

ἓνα εἰς ἄλλο ἔχοντας νὰ εὐρίσκειται καὶ νὰ εἶναι κονδιατζιανάτο καὶ γραμμένο εἰς τὸ ὄνομά μου καὶ τὸ «πρὸ» ποῦ νὰ τρέξη μετὰ τὸν θάνατόν μου νὰ τὸ σκουδέρουνσι καὶ νὰ τὸ διαμοιράζουσι οἱ ῥηθέντες ἐπιτρόποι τῆς Μπάγγας καὶ οἱ σύντυχοι. Ἀπὸ τὸ ἄνωθεν λοιπὸν «πρὸ» ποῦ νὰ σκουδέρωσι καὶ ἓνα χρόνο ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατόν μου νὰ τὸ κυβερνήσουν καὶ νὰ τὸ διαμοιράσουν καθὼς παραγγέλω καὶ πρῶτον νὰ δίδωσι τοῦ Ἀρχιερέως Φιλαδελφίας κάθε χρόνον Δ. 25 καὶ τῶν τριῶν ἡμερῶν Δ. 24 ἀπὸ 8 καθενὸς καὶ ἑνὸς ἱεροδιακόνου Δ. 5 νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι ὅλοι ἀντάμα νὰ λειτουργῶσι μίαν ἡμέραν κάθε μῆνα τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου νὰ ψάλλωσι τὸ τρισάγιον καὶ συγχωρητικαῖς εὐχαῖς ἐπάνω εἰς τὸ μνημῆμά μου κατὰ τὴν συνθήθειαν τῆς ἁγίας καθολικῆς Ἀνατολ. Ἐκκλησίας καὶ νὰ μνημονέβωσιν ὅλα τὰ προγεγραμμένα ὀνόματα καὶ οὕτως κάνοντας εἰς τέλος κάθε χρόνου νὰ τοὺς δίδουσι τὰ ἄνωθε Δουκάτα καὶ ὅταν δὲν τύχη ἀρχιερεὺς τὰ Δ. 25 νὰ τὰ μοιράζουσι εἰς πτωχοὺς τοῦ ῥίτου μας διὰ ἐλεημοσύνην ἐδῶ εἰς Βενετία ἔτζη καὶ ἂν ἴσως οἱ ἡμετέριοι δὲν κάμωσι τὸ χρέος τους νὰ διαμοιράζονται καὶ ἐκεῖνα εἰς ἐλεημοσύνας ὡς ἄνωθεν. Καὶ τῶν μητέρων Καλογράδων στὸν ἅγιον Γεώργιον διὰ νὰ ἔχουσι χρέος νὰ ψάλλουσι ὅλες τὲς παρασκευὲς τοῦ χρόνου τὸν παρακλητικὸν κανόνα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ νὰ παρακαλοῦσι διὰ πρεσβειῶν τῆς τὸν ἐλεήμονα Θεὸν διὰ τὴν ἄφεσιν καὶ συγχώρησιν τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν καὶ διὰ ψυχικὴν σωτηρίαν τῶν γονέων μου καὶ θείων μου καὶ τῶν κεκοιμημένων ἀδελφῶν καὶ ἀδελφάδων μου καὶ ὑπὲρ ζωῆς ὑγείας καὶ σωτηρίας τοῦ ἀδελφοῦ μου κυρ Ἰωάννου καὶ τῆς ἀδελφῆς μου κυρίας Μπενέτας καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν καὶ κάνοντας τὸ χρέος τους νὰ τοὺς δίδουν τὸν κάθε χρόνον Δουκάτα 40 τὴν παραμονὴν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως (νὰ διαμοιράζουσι οἱ ἄνωθεν ἐπιτρόποι ἀντάμα μὲ τὸν ἀρχιερέα Φιλαδελφίας καὶ ὅταν δὲν τύχη ἀρχιερεὺς μὲ ἓνα ἡμετέριον) εἰς πτωχοὺς τοῦ ῥίτου μας Δουκάτα 40 καὶ τὴν μεγάλην ἐβδομάδα τῶν παθῶν Δ. 40 τὸ ὅλον 80 καὶ νὰ κρατοῦσι μίαν κασσελέταν¹ χωριστὰ νὰ βάνουσι κάθε χρόνο εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὰ ἄνωθεν «πρὸ» Δ. 40 καὶ νὰ τὰ δίδουσι οἱ ῥηθέντες ἐπιτρόποι μὲ τὸν ἀρχιερέα τῶν σκλάβων ποῦ τυχαίνουσι καὶ ἔρχονται ἐδῶ τοῦ ῥίτου μας τόσον ἀνδρῶν ὅσον καὶ γυναικῶν ἀπὸ Δουκ. Δύο καθενὸς καὶ ὅταν δὲν τύχη ἀρχιερεὺς νὰ τὰ μοιράζουσι οἱ Ἐπίτροποι. νὰ ἐξοδεύουσι κάθε χρόνο εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Ἀλυπίου σὲ κερία λάδι θυμίαμα τοῦ ἀρχιερέως, τριῶν ἡμερῶν, τριῶν προεφημερῶν καὶ δύο Ἱεροδιακόνων νὰ συλλειτουργήσουν ἐκεῖνη τὴν

1) Κιβωτίδιον.

ἡμέραν νὰ διαβάζουσι τὸ τρισάγιον καὶ συγχωρευτικὴν εὐχὴν ἐπάνω στὸ μνημᾶ μου καὶ νὰ μνημονεύουσι ὅλα τὰ προγεγραμμένα ὀνόματα εἰς ὅλα Δουκάτα 46 ἀπὸ αὐτὰ νὰ δίδωσι ἑνὸς διδάκτου Δουκάτα 5 νὰ πανηγυρίσῃ τὴν ἑορτὴν καὶ τοῦ κανδηλάφτου Δουκ. 2—Κάθε χρόνον νὰ δίδωνται Δουκ. 80 διὰ ὑπακοῆσαν ἑνὸς κορασίου ἀπὸ τὰ εὐγενικότερα ξεπεσμένα σπίτια τῆς πατρίδος μου Ἱωαννίνων ἐκείνων ποὺ φέρουσι φέδε¹ ἀπὸ τὸν Ἀρχιερέα με ὑπογραφὴν τριῶν προεστῶν ἐκείνης τῆς πόλεως Δουκ. 80.—νὰ στέλλουσι κάθε χρόνον εἰς τὰ Ἱωάννινα εἰς χεῖρας τοῦ ἀδελφοῦ μου κύρ Ἰωάννου καὶ ἂν δὲν τύχῃ ἐκεῖ εἰς χεῖρας τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἀδελφότητος τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου νὰ τὰ διαμοιράζουσι εἰς πτωχοὺς καὶ φυλακισμένους χριστιανούς—(Δουκ. 80) ὀγδοήντα Δουκάτα. καὶ τοῦ διδασκάλου ὁποῦ ἐκλέγεται ἀπὸ τὸ σεβάσιμον Κακίτολον ἀπὸ τὸ λάσσο τοῦ μακαρίτου Κυρίου Ἐπιφανείου² νὰ διαβάξῃ τῶν μαθητῶν εἰς τὰ Ἱωάννινα γραμματικὴν καὶ ἐπιστήμας, στέλλοντας φέδε ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα τῶν Ἱωαννίνων με ὑπογραφὴν τριῶν προεστῶν ἐκείνης τῆς πόλεως, πῶς ἔκαμε καθὼς πρέπει τὸ χρέος του νὰ τοῦ δίδουσι Δουκ. 40 κάθε χρόνον καὶ τὸν καιρὸν ἐκείνον ποὺ νὰ μὴν εἶναι διδάσκαλος εἰς τὰ Ἱωάννινα νὰ ἐξοδεύονται εἰς ἱερὰ ἐνδύματα τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου εἰς Βενετίαν. Ἀκόμη κάθε χρόνον νὰ στέλλουσι εἰς χεῖρας Κύρ Ἰωάννου ἀδελφοῦ μου ἢ εἰς ἄλλου ἐπιτρόπου τοῦ Γκιωνμάτικου σπουδαστηρίου δουκάτα 50 διὰ νὰ ἐξοδεύωνται σὲ τροφὴν πτωχῶν μαθητῶν, καὶ νὰ προκρίνωνται οἱ ἱερωμένοι καὶ ὅποιαν φορὰν τὸ σπουδαστήριον ἐκεῖνο εὐρίσκεται ἀργὸν ἢ / ἡμελημένον ἀπὸ λείψιν διδασκάλου ἢ ἀπὸ ἀκυβερνησίαν τῶν ἐπιτρόπων τοῦ μακαρίτου κύρ Μάνου Γγιώνμα ἢ ἀπὸ ἄλλην αἰτία, αὐτὰ τὰ Δουκ. 50 σὲ κείνον τὸν καιρὸν ποῦ ἀργεῖ τὸ Σχολεῖον νὰ στέλλονται εἰς τὰ Ἱωάννινα εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τῆς ἀδελφότητος τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, νὰ τὰ διαμοιράζουσι σὲ πτωχοὺς καὶ φυλακισμένους χριστιανούς.—Καὶ τῶν αἰδεσιμωτάτων ἱερέων ποῦ ἐφημερεύουσι τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου σιτὸ Ἀρχιμανδρεῖον εἰς τὰ Ἱωάννινα ἀφίνω κάθε χρόνον ἀπὸ τὰ προειρημένα «πρὸ» Δουκ. 20 νὰ τὰ μοιράζουσι ἀνάμεσόν τους ἴσια διὰ νὰ ἔχουσι νὰ ψάλλουσι ἅπασαν παρασκευὴν τὸν παρακλητικὸν κανόνα τῆς Θεοτόκου παρακαλόντας τὸν εὐσπλαχνον θεὸν διὰ πρεσβειῶν τῆς ὑπὲρ ἀφέσεως καὶ συγχορήσεως τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ ὑπὲρ ψυχικῆς σωτηρίας τῶν γονέων μου καὶ τῶν θείων μου καὶ τῶν κεκοιμημένων ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν μου καὶ ὑπὲρ ζωῆς καὶ σωτηρίας τῶν ζώντων καὶ

1) πιστοποιητικόν.

2) ὁ Ἐπιφάνειος Ἠγούμενος ἦτο θεῖος τοῦ διαθέτου Π. Ἱερομνήμονος.

ἔτσι στέλλοντας φέδε ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα ὡς ἄνωθεν νὰ δίδουσι Δουκ. 20 Καὶ εἰς τὸ Μοναστήρι τοῦ Μεγάλου Σωτήρος εἰς τὸ νησί τῶν Ἱωαννίνων νὰ ἔχουσι νὰ γράψωσιν εἰς τὴν πρόθεσιν τῆς Ἐκκλησίας ὅσα ἀπὸ τὰ παρόντα ὀνόματα δὲν εἶναι προτύτερα γραμμένα, Νικολάου, Δέσπως, Μπαλλάνου, Ἰωάννου, Πάνου, Μπαλλάνου, Δημητρίου, Στεφανῆ, Χρυσάνθης, Χρυσόθειμης, Ζαχάρως, Ζαφείρως καὶ Δράκως διὰ νὰ τὰ μνημονέβουσι παντωιῶν καὶ νὰ παρακαλοῦσιν οἱ πατέρες διὰ τὴν ζωὴν καὶ σωτηρίαν τοῦ ἀδελφοῦ μου κὺρ Ἰωάννου καὶ ἀδελφῆς μου κυρίας Μπενέτας καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς καὶ νὰ τοὺς δίδεται ἀπὸ τὸ ἄνωθεν «πρὸς» κάθε χρόνον Δουκ. σαράντα, καὶ διὰ νὰ εἶναι πολυπλάσια τὰ λάσσα καὶ λεγάτα καὶ ἐπιθυμῶντας νὰ ἀναπληρωθοῦσι ὅλα μὲ εὐκωλίαν καὶ ἐτοιμότητα διὰ νὰ μὴν ἔχουν τόσον βάρος οἱ εἰρημένοι ἐπιτρόποι μου, παραγγέλω καὶ παρακαλῶ τὸ σεβάσιμον Καπίτουλλον τοῦ ἁγίου Γεωργίου νὰ ἐκλέξῃ ἓνα πρόσωπον τίμιον καὶ ἱκανὸν ἀπὸ τὸ ῥίτον μας νὰ κρατῇ βιβλίον χωριστὰ διὰ νὰ γράφῃ εἰς αὐτὸ ὅλα τὰ λεγάτα καὶ ξεχωριστὰ νὰ κρατῇ καθαφαῖς ταῖς παρτίδαις ἀπὸ τὰ λεγάτα ποῦ ἔχουν νὰ μοιράζονται ἀπὸ τοὺς εἰρημένους ἐπιτρόπους τόσον ἐκεῖνα ποῦ εἶναι διὰ μίαν φορὰν ὅσον καὶ ἐκεῖνα κάθε χρόνον καθὼς διατίθημι, μὲ ὑπόσχεσιν καὶ χρέος τοῦ ἐκλεγομένου νὰ ἐνθυμᾶ πάντοτε τῶν εἰρημένων καὶ τῶν ἄλλων μου ἐπιτρόπων ποῦ ἔμπροσθεν θέλω ξεκαθαρήσῃ) νὰ ἀναπληροῦσι καὶ νὰ τελειώνουσι ταῖς παραγγελίαις μου καὶ νὰ ἀντιγοάψῃ τὴν παροῦσαν διάταξιν καὶ διαθήκην εἰς τὸ λίμπρο τῶν τεσταμέντων¹ καὶ διὰ πληρωμὴν τοῦ κόπου τῆς μεταχειρήσεώς του καὶ διὰ νὰ ἐνεργήσῃ μὲ ἐπιμέλειαν πιστῶς ἐν φόβῳ Θεοῦ κάνοντας τὸ χρέος του καθὼς πρέπει νὰ τοῦ δίδουσιν ἀπὸ τὸ ἄνωθεν «πρὸς» κάθε χρόνον ἀπὸ Δ. τριάντα καὶ ὅταν ὁ πρῶτος ἐκλεγμένος δὲν κάνει μὲ τὴν πρέπουσαν ἐπιμέλειαν καθὼς πρέπει τὸ χρέος του νὰ ἐκλέγουσιν ἄλλον καλύτερον καὶ ἐπιτηδειότερον, παρακαλόντας τοὺς ἐντίμους ἀδελφοὺς τοῦ καπίτουλλου νὰ γίνεται ἡ ἐκλογὴ μὲ φόβον Θεοῦ καὶ καλὴν συνείδησιν ὅχι μὲ πρόγια² νὰ τοῦ δίδουσι Δουκάτα τριάντα τὸν χρόνον. Ἐχω κατὰ νοῦν νὰ βάλω εἰς τὸ δεπόζιτο τοῦ λαδιοῦ ἢ τοῦ ἄλατος ἢ σὲ ἄλλα δεπόζιτα δημόσια ἢ σὲ φούντι σίγουρα, Δουκάτα δώδεκα χιλ. κορέντε³, τὰ ὅποια ἂν ἴσως καὶ δὲν προφθάσω ἐγὼ νὰ τὰ βάλω, παρακαλῶ τοὺς Ἐπιτρόπους μου ἀπὸ τὰ σολδία ποῦ νὰ εὔρεθοῦν ἢ ἀπὸ τὰ πρῶτα ποῦ νὰ συναχθῶσιν ἀπὸ τὸ ἔχῃ μου (τελειώνοντας πρῶτα νὰ γεμόσῃ ἢ προγεγραμμένη σοῦμα τῶν Δουκάτων εἴκοσι χιλιάδων στὴ Τζέκα στα τρία τὰ ἑκατὸν) νὰ βάλλουσιν εἰς

1) διαθήκαι. 2) =καλονοθεύσεις. 3) =τρεχούμενα, τῶν λιρῶν 6.4 κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἄλλα τὰ effettivi τὰ ὅποια ἤξιζον λίρ. 8.

ἓνα ἢ δύο δεπόζιτα τὴν ἄνωθεν σοῦμα Δουκάτα δώδεκα χιλ. γραμμένα εἰς τὸ ὄνομά μου τὰ ὅποια θέλω καὶ γροικῶ νὰ στέκουσι καὶ νὰ εἶναι πάντοτε κονδητιονάτα *indissolubil fidei comisso* εἰς τρόπον ὅπου νὰ μὴν ἤμπορῇ τις πότε μὲ οὐδένα τρόπον νὰ τὰ συκόσῃ, νὰ τὰ πουλήσῃ, μήτε σὲ ἄλλο ὄνομα νὰ τὰ γυρήσῃ μήτε σὲ ἄλλον τρόπον νὰ τὰ ἀλλοτοιώσῃ, ἀλλὰ νὰ στέκῃ πάντοτε τὸ κεφάλαιον ἀμετάτρεπτον καὶ ἀμετάβλητον καὶ ὅλο τὸ «πρὸ» ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατόν μου νὰ δίδεται ἐλεύθερον τοῦ ἀδελφοῦ μου κύρ Ἰωάννου ὁ ὁποῖος σάν καθολικὸς οἰκύρης εἰς τὸ αὐτὸ «πρὸ» νὰ τὸ λαμβάνῃ ὥστε ζῆ καὶ νὰ τὸ κυβερνήσῃ στὰ ἀρσενικά του παιδιὰ καὶ διαδόχους του καθὼς τοῦ ἀρέσῃ εἰς γενεᾶς γενεῶν καὶ ἂν ἴσως Θεοῦ παραχωρήσῃ σὲ κανένα καιρὸν ἤθελε λείψῃ ἢ γενεαλογία καὶ διαδοχὴ τῶν ἀρσενικῶν, τὸ ἥμισο «πρὸ» νὰ πηγαίῃ στὰ σιμώτερα θιληκὰ τῆς διαδοχῆς του καὶ τὸ ἄλλο ἥμισο νὰ τὸ λαμβάνουσιν οἱ ἐπίτροποι τῆς ἀδελφότητος τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου εἰς τὰ Ἰωάννινα, νὰ τὸ διαμοιράζουσιν εἰς ἐλεημοσύνην πτωχῶν καὶ φυλακωμένων χριστιανῶν, εἰδὲ καὶ λείψῃ καὶ τῶν θιληκῶν ἢ διαδοχὴ καὶ γενεαλογία, τότε γροικῶ καὶ εἰς αὐτὸ νὰ εἶναι ἐπιτρόποι μου οἱ προειρημένοι τῆς μπάγγας καὶ σύντυχοι τοῦ ἁγίου Γεωργίου νὰ σκοδέρουσι παντοινὰ ὅλο τὸ ἄνωθεν πρὸ, τὸ ἥμισο νὰ στέλλουσιν εἰς Ἰωάννινα ὡς ἄνωθεν κοὶ τὸ ἄλλο ἥμισο νὰ τὸ διαμοιράζουσιν ἐδῶ εἰς Βενετία ἀντάμα μὲ τὸν πανιερότατον Φιλαδελφίας εἰς ἐλεημοσύνην πτωχῶν τοῦ ρίτου μας καὶ ὅταν δὲν τύχῃ ἀρχιερεὺς εἰς τὴν μοιρασίαν νὰ εἶναι εἰς ἐφημέριος μὲ τοὺς ἄνωθεν.

Καὶ ἂν ἴσως ἡ Γαληνοτάτη αὐθεντία ρεγολάρει¹ καὶ ὀλιγοστεύσῃ τὸ «πρὸ» ἔτιζι νὰ τὸ λαμβάνουσιν κατὰ τὴν ρεγουλατζιόν, ἀμὴ ἂν ἴσως καὶ θελήσῃ νὰ φρανκάρῃ τὸ Καπιτάλε νὰ μὴ μπορῇ τις νὰ τὸ σικώσῃ ἔως νὰ βρεθῇ ἄλλο δεπόζιτο ἢ φούντι σίγουρο νὰ γυρίσῃ καὶ νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ ἓνα εἰς ἄλλο καὶ τοῦτο τόσαις φοραῖς ὅσαις τύχῃ φρανκατζιόν καὶ πάντα γραμμένο εἰς τὸ ὄνομά μου καὶ κονδιτζιονάτο καὶ τὸ «πρὸ» πάντοτε καθὼς διάταξα. Διὰ νὰ μοῦ γράφῃ ὁ Θεοδορὶς Κονόμου διὰ τὴν ἀδυναμίαν του ἀπὸ τὴ χυράγρα καὶ ποδάγρα, διὰ τὴ μεγάλη του χρία, παραγγέλο νὰ ξοδεφτοῦν ἀπὸ τὸ ἔχει μου τζεκίνια διακόσια διὰ νὰ τοῦ ἀγορασθῇ ἓνα σπήρι εἰς τὰ Ἰωάννενα καὶ τοῦτο διὰ μόνην ἐλεημοσύνην καὶ νὰ ἔχουν οἱ ἐπίτροποί μου νὰ βάλουν εἰς τὸ δεπόζιτο τοῦ ἀλατιοῦ ἢ τοῦ λαδίου Δουκάτα χίλια πεντακόσια τὰ ὅποια νὰ εἶναι κονδιτζιονάτα ἂν περπέτου² καὶ τὸ «πρὸ» νὰ τὸ λαβένη ὁ ἄνω Κονόμος ἢ τὰ παιδιὰ του καὶ ἀνίσως κανένας ἀπὸ τοὺς λεγατάριους ἢ μπενεφιτζιάτους ἤθελε

1) κανονίση. 2) αἰωνίως.

παρατροπίση καὶ δὲν σταθῆ σὲ ἐκεῖνο ὅπου καλὸς καὶ δικεὸς ἐδιατάχτι, νὰ εἶναι ἀμέτοχος ἀπὸ τὸ λεγάτο ὅπου τοῦ ἀφίνο. Ξεκαθαρίζο ὅτι τὸ ἄνωθεν «πρὸ» τῶν Δουκάτων χιλίον πεντακοσίον νὰ τὸ ἔχει ὁ ἄνω Θεοδορῆς Κονόμος ὥστε νὰ ζῆ καὶ ἀποθανόντας του τὰ πεδιά του καὶ ἡ μεταγενέστερι ἕως ὅπου νὰ εἶναι ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ὄντανε τελίωση ἡ λήνεα¹ τῆς διαδοχῆς νὰ ξαναγέρνη εἰς τὸ ρεζίδουό² μου. Γροικὸ νὰ κοντινούαρι³ τὸ νεγοτζιό μου ξεχωριστὰ τοῦ λεβάντε⁴ νὰ εἶναι καὶ νὰ γένη μία συντροφία εἰς τὴν ὁποίαν νὰ βαλθῆ καπιτάλε Δουκάτα πενήντα χιλιάδες ἢ ὁποία μέλλει νὰ ἀρχῆσι τὴν πρότη Μαρτίου 1692 καὶ νὰ γένη εἰς ὄνομα τοῦ Νικολάου Πουλημένου καὶ Νικολάου Καραγιάννη ἀνεψηῶν μου οἱ ὁποῖοι νὰ ἔχουν καὶ διὰ συνβοηθόν τους τὸν Μιχαὴλ Ἰωάννου μὲ ἐκεῖνες τὲς περιστασεὶς ὅπου γνωρίζουνε δικαιολογιμένες οἱ ἄνω δίο, Πουλημένος καὶ Καραγιάννης καὶ μὲ τὴν γνώμην καὶ βουλὴν τοῦ κύρ Νηκολάου Γληκῆ ἀξαδέλφου μου. Ἀκόμα καὶ διὰ τὸ νεγοτζιό τῆς Ἰταλίας νὰ ἀκολουθήσῃ ὁ Τζοάνες Νόρης κρατόντας λήμπρο⁵ ξεχωριστὸ ποῦ νὰ βλέπουν τὴ μεταχῆρισί του οἱ Κομισσάριοι μου. Κομισσάριους καὶ Ἐπιτρόπους εἰς τὰ ντεπότζιτα ὅπου ἔχουν νὰ γένουν νὰ διαμιράζοντε εἰς ἐλεημοσύνες κάθε χρόνο, ἀφήνο τοὺς ἀρχοντες τῆς μπάνκας τοῦ ἀγίου Γεωργίου καὶ τοὺς σήντηχους ὅπου θέλουν ἦστε κατὰ κερὸν, ρακονμαντάροντας⁶ καὶ ἠνκαρικάροντας⁷ τὴν σηνήδισιν τοῦ πανιεροτάτου ἀρχιερέος Φιλαδελφῆας διὰ νὰ κάμι νὰ ἐξεκουήρουν⁸. Ἀκόμα ἀφήνο διὰ καθολικοὺς Κομισσάριους καὶ Ἐπιτρόπους διὰ ὅλες τὲς ὑπόθεσεὶς τὸν κύρ Νικολὸ Γληκῆ, Νικόλαον Πουλημένο καὶ Νικόλαον Καραγιάννη παρακαλόντας τους νὰ δεχτοῦν τὸ βάρος τῆς Κομισσαρίας καὶ νὰ ἀναπληρόσουν τὰ ὄσα παραγγέλο. Τοῦ Νικολάου Πουλημένου τοῦ ἄφησα διὰ λεγάτο Δουκάτα ἑκατὸ πενήντα καὶ τόρα θέλο νὰ τοῦ δοθοῦν ἕτερα Δουκάτα χήλια τριακόσια πενήντα διὰ μία βολά, τὸ ὑπόληπον ὄλων μου τῶν ἡπαρχόντων ἀφήνο νὰ εἶναι ἠκοκύρης ὁ Ἰωάννης ἀδελφός μου καὶ ἡμεταγενέστερή του τοῦ ὁποίου ρακονμαντάρω τὴν ψυχὴν μου καὶ ἐτοῦκο γρικῶ νὰ εἶναι τὸ τεσταμέντο μου⁹ καὶ ἡστερίμου θέλησις α λάουδε¹⁰ ε Γλόρια¹¹ τοῦ Θεοῦ. Τοῦ Sr Φραντζέσκου Βελλάνου νοδάρου Δουκάτα διακόσια διὰ τὰ ὄσα ἔχει νὰ ἐνεργήσῃ καὶ νὰ κάμη τὸ ἱμβεντάριο¹².

Πάνος Ἰερομνήμος βεβεόνο

1) līnea—γραμμὴ 2) ὑπόλοιπον 3) ἐξακολουθήσῃ 4) τῆς Ἀνατολῆς. 5) Βιβλίον. 6) συνιστῶν 7) ἐπιφορτίζων 8) ἐκτελέσουν 9) διαθήκη 10) εἰς αἶνον 11) δόξαν 12) τὴν ἀπογραφὴν.

Usque ' è il fine del Sop^{to} test to. Praeterea siquis et signum. Die 14 mensis Novembris 1691. Publicatum fuit visu cadavere² supè ri testatoris et intimata pars officiis aquarum. Ἐπεται ἡ Ἰταλικὴ μετάφρασις), (τὸ ἑλληνικὸν κείμενον εἶναι ἀπὸ τὴν σ. 157 ἕως 170. Ἐκ τοῦ Βιβλίου Διαθηκῶν τοῦ Συμβολαιογράφου Velano Francesco No 1051.

Κληροδότημα ὑπὲρ Κορασίων.

Εἰς τὰ Βιβλία τῆς Κοινότητος Βενετίας, πλὴν τῶν ἐτησίων ἀπολήψεων ἐκ τῶν κληροδοτημάτων Π. Ἱερομνήμονος. διὰ τοὺς πτωχοὺς Ἰωαννίνων, φυλακισμένους, διδάσκαλον Ἐπιφ. Ἡγουμ. κ. ἄ., ἀνεύρομεν καὶ τὰς κάτωθι ἀποδείξεις δι' ὑπανδρείων πτωχῶν κορασίων «ἀπὸ τὰ εὐγενικώτερα ξεπεσμένα σπίτια» ὧν παραθέτομεν ἐν περιλήψει τὰ ὀνόματα:

Τῷ 1695 ἀπριλ. 4 ὁ Τριαντάφυλλος Ζήμουλας ἔλαβεν ἐκ τοῦ κληροδ. Πάνου Ἱερομνήμονος Δουκ. 80 διὰ τὴν θυγατέρα Ἰωάννου Ράφτη ὀνόματι Βασιλικήν. Τῷ 1696 Ἰουνίου 2 ὁ ἴδιος ὑπογράφει ἰδιοχείρως ὅτι ἔλαβε Δουκ. 80 ὡς πληρεξούσιος τῆς θυγατρὸς τοῦ Διαμάντη Οἰκονόμου καὶ διὰ τοὺς ἱερεῖς τοῦ Ἀρχιμανδρείου Δουκ. 42. Τῇ 24 Ἰουλίου 1695, ὁ Διαμάντης Μπούφησης, ὡς πληρεξούσιος τοῦ μοναστηρίου τοῦ Σωτήρος καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἱερομονάχου Γερασίμου, ἡγουμένου τοῦ αὐτοῦ Μοναστηρίου Δουκ. 160. (Ἰδιόγραφος ἀπόδειξις Ἰταλιστί).—

1) ἐδῶ τελειώνει ἡ διαθήκη του α) — 14 μηνὸς Νοεμβρίου 1691, ἐδημοσιεύθη ἐπὶ τοῦ νεκροῦ καὶ ἐδόθη εἰδοποίησις εἰς τὸ Γραφεῖον τῶν Ὑδάτων.

2) Εἰς τὸ Βιβλίον θανάτων τῆς ἐκκλησ. Σάν Σεβέρου—τὸ φυλασσόμενον εἰς τὴν λατ. ἐκκλ. Ἁγίου Ζαχαρίου ἀνεύρομεν τὴν ἐξῆς ἐγγραφήν: «14 Νοεμβρίου 1691. Pano di Girolamo d'anni 75: da febre continua et piaga nelle gambe. Mesi due circa, Medico, Senachi et chirurgo il Bolgini. Lofaranno sepolire i suoi nepoti con caritolo» Μετάφρ. 14 Νοεμβρίου 1691. Πάνος Ἱερομνήμων ἑτῶν 75, ἀπὸ συνεχῆ πυρετὸν καὶ πληγὴν εἰς τοὺς πόδας. Μῆνας δύο περίπου (ἀσθενής). Ἰατρὸς Ξενάκης καὶ χειρουργὸς ὁ Μπολιζίνι. Θά τὸν θάψουν οἱ ἀνεψιοὶ του μὲ ὄλους τοὺς ἱερεῖς τοῦ Ναοῦ».

α) Λίαν ἐκτενὴς ἡ εἰρημένη διαθήκη τοῦ Πάνου Ἱερομνήμονος. Δὲν εἶναι ὁμοῦ καὶ ἡ μοναδικὴ ἐκ τῶν παλαιῶν διαθηκῶν, καθόσον τὸ «ρεκόρ» τὸ καταρρίπτει ἡ τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν εὐεργέτου Ἰωάννου Ντέκκα ἥτις καταλαμβάνει τριάκοντα καὶ δύο σελίδας τυπογραφικὰς εἰς 8ον καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ ἐξετυπώθη τότε (δρα Μαρκ. βιβλ. 1951, 2 Miscellanea).

1702 Δεκεμβρίου 1.—Ὁ Μιχαὴλ Ἰωάννου ὡς πληρεξούσιος τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου Ξάνθου Δουκ. 80 τὰ ὅποια ὁ ἀδελφὸς του Ἀλέξανδρος ἐμέτρησεν εἰς τὴν ἐνδιαφερομένην.

1734 Ἰουνίου 28. Ὁ Λάμπρος Σάρος Δουκ. 80 ὡς πληρεξούσιος τῆς Ἑλένης τοῦ Ἀλεξίου Ἰωάννου.—1735 Ἰουνίου 9, ὁ Μιχ. Καραγιάννης ὡς πληρεξούσιος Ξάνθης Ἀλεξίου Σπανοῦ Δουκ. 80.—1737 Ἰουλίου 23.—ὁ Γεώργιος Καραγιάννης διὰ τοῦ Στεφάνου Στράτη εἰσέπραξε Δουκ. 80 διὰ τὴν Χαΐδων θυγατέρα Στάθη ὑπανδρευθεῖσαν τὸν Παναγιώτη Πολυχρόνη.—1739 Μαΐου 21 ὁ Λέων Καραγιάννης ἔλαβε Δουκ. 80 ὡς πληρεξούσιος Σμαράγδας κόρης Ἀλεξίου Σπανοῦ ὑπανδρευθείσης τὸν Ἰωάννην Ἀθανασίου ἐπὶ τῇ βάσει πιστοπ. Μητροπόλεως ἀπὸ 23 Ἰουνίου 1738.—1739 Αὐγούστου 8. ὁ Πέτρος Μπαλαούρας κατ' ἐντολὴν Λέοντος Καραγιάννη ἔλαβε Δουκ. 160 διὰ τὰς νεάνιδας Ἑλένην Σπανοῦ καὶ Χαΐδων Μηλιώτη. 1740/41 Ἰανουαρίου 10.—ὁ Μιχ. Καραγιάννης διὰ τοῦ Στεφάνου Στράτη ἔλαβε Δ. 80 διὰ τὴν Ἀγγελικὴν Ἰωάννου Ἀλεξίου ὑπανδρευθεῖσαν τὸν Πορφύριον Πᾶνον.—Ἐπίσης ὁ Σκαρλάτος Δημητρίου διὰ τὴν ἐξ Ἰωαννίνων Μαρίαν Ἰωάννου Σίδερα ὑπανδρευθεῖσαν τὸν Παναγιώτην Ἀστρινόν, καὶ ὁ Λέων Καραγιάννης διὰ τοῦ Πέτρου Μπαλαούρα ἕτερα 80 Δουκ. διὰ τὴν Λάμπρων τοῦ ποτε Λιόνδο Παπᾶ ὑπανδρ. τὸν Δῆμον Στάνον.—Ὁ Πολυζῶης Χαραμῆς Δουκ. 80 διὰ τὴν Μαργαρίταν τοῦ Διαμάντη Δημάρου ὑπανδρ. τὸν Φῶτον Μουλαίμην.—ὁ Δημήτριος Θεοδοσίου Δουκ. 80 διὰ τὴν Ζώνιον τοῦ Πασχάλη Στράτη ὑπανδρ. τὸν Γεώργιον Πᾶνον.

Ἄλλαι δῶρεαὶ Πᾶνου Ἱερομνήμονος.

Καὶ πρὶν ἢ συντάξῃ τὴν μνημειώδη διαθήκην του, ὁ ἀείμνηστος εὐεργέτης Πᾶνος Ἱερομνήμων εἶχε δωρήσει 2000 δουκάτα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κοινότητα τῷ 1672 καὶ ἕτερα 3000 διὰ τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ Μοναστηρίου ὑπὲρ τῶν Ἑλληνίδων Μοναχῶν, ὡς τοῦτο καταφαίνεται ἀπὸ τὰ κάτωθι δημοσιευόμενα ἔγγραφα τὰ ὅποια ὁ ἴδιος *ἰδιοχείρως* κατέγραψεν εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοῦτητος. Ὁ ἀναγιγνώσκων ταύτας τὰς δύο αἰτήσεις πρὸς τὸ Σεβασμίον Καπίτολον ὡς καὶ τὴν μακροσκελῆ ἰδιόγραφον Διαθήκην, ἀγεται εἰς τὸ συμπέρασμα — λαμβανομένης πάντοτε ὑπ' ὄψει τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐγράφησαν καὶ εἰς ποίαν κατά-

1,2) τοῦ διδασκάλου.

στασιν ηὐρίσκειτο τότε ἡ παιδεία—ὅτι ὁ ἀοίδιμος εὐεργέτης Πᾶνος Ἱερομνήμων, χρηματίσας καὶ διερμηνεὺς τοῦ Μεγάλου Βεζύρου, ἦτο ἐκ τῶν πλέον ἐγγραμμάτων καὶ λογίων¹ τοῦ καιροῦ ἐκείνου. Καὶ τὸν ἀδικεῖ προφανῶς ὁ Ἅγιος Ἀθηναγόρας (Ἠπ. Χρ. 1929 σελ. 69) θεωρῶν αὐτὸν «ὀπωσοῦν ἐγγράμματον».

Α΄.

Εὐσεβέστατον^α καὶ Σεβασμιώτατον Καπίτουλον^β τῆς χριστιανικωτάτης Ἀδελφότητος τῆς σκόλλας^γ τοῦ Ἁγίου Νικολάου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἁγ. Γεωργίου.

Εἶχα τάξει εἰς τὸ σεβάσμιον Καπίτουλον Δουκάτα δύο χιλιδ. κορέντι^δ νὰ ἐξοδευθοῦσιν διὰ νὰ ζωγραφισθῇ μέρος τῆς ἐκκλησι. τοῦ μεγαλομάρτυρος ἁγίου Γεωργίου μὲ μωσαϊκὰ καὶ μοῦ ἔδωσε τόπον τὸ αὐτὸ Καπίτολον νὰ κτίσω τὴν ἄρκα^ε μου μὲ ἐδικὴν μου ἐξωδεῖαν καθὼς φανερώνει τὸ γράμμα μου καὶ ἡ πάρτη 7 Ἰουνίου 1672 γεγραμμένα εἰς τὸ ἔκτον Καπιτολάριον τῆς σκόλλας Χ. 41 καὶ διὰ μὴν εὐρέθησαν εἰς τόσον καιροῦ διάστημα ἐπιτήδειοι τεχνῖται ἔμεινεν ἀτελὲς ἐκεῖνο τὸ καλὸν ἔργον. Ὅμως τώρα διὰ νὰ εἶναι καταχλασμένον καὶ γγρεμισμένον ἀπὸ πολὺν καιρὸν τὸ μοναστηρι τῶν δσιωτάτων Καλογράδων μας καὶ αὐταῖς εὐρίσκονται στενοχωρημέναις εἰς στενὴν κατοικίαν, φανερὸν εἶναι εἰς ὄλους ὅτι ἡ ἀνακαίνησις τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου νὰ εἶναι ἀναγκαιότερη ἀπὸ τὴν ἄνωθεν ζωγραφίαν, διὰ τοῦτο προστρέχω καὶ παρακαλῶ τὴν σεβασμίαν ἀδελφότητα μὲ νέαν β πάρτην^ς νὰ μεταβάλλῃ καὶ νὰ μετατρέψῃ τὰ ἄνωθεν Δουκάτα δύο χιλδ., ἀντὶς διὰ τὴν εἰρημένην ζωγραφίαν νὰ ἔχουσι νὰ ἐξοδευθοῦσι εἰς τὴν ἀνάκτισιν καὶ ἀνακαίνησιν τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου. Προσθέτωντας εἰς αὐξήσιν του τὸ σπῆτι ὁποῦ ἐσυνηθήζασιν νὰ κατοικοῦσιν οἱ πρώην μας ἀρχιερεῖς καὶ διὰ τοῦτο ὅποιαν φορὰν διωρθωθῇ

1) Ὅρα καὶ ἐπιστολὴν ἀρ. 25 ἐν τῷ Β΄. Κεφαλαίῳ.

2) Συνέλευσις, σύνοδος.

3) Ἀδελφότητος.

4) τρεχοῦμενα, ἀξίας λιρῶν 6,4 κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ effettiví πού ἤξιζον 8.

5) τάφος.

6) ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως ὀνομάζεται «Parte».

α) εὐρίσκειται κατακεχωρημένη τόσον εἰς τὴν Mariegola ὅσον καὶ εἰς τὸ Capitolare.

β) ἡ ἐν λόγῳ δωρεὰ ἐγένετο δεκτὴ τῇ 21 Νοεμβρίου 1691 μὲ 66 ναὶ καὶ 0 ὄχι ὄντος προέδρου τοῦ Ἰωάννου Χαλικιοπούλου (ὄρα Capitolare τῆς ἐποχῆς ἐκείνης).

τὸ μοντέλλο¹ ὁποῦ προτύτερα ἐκυρώθη ἀπὸ τὸ σεβάσμιον Γενερὰλ Καπίτουλον² ἢ ἄλλα νέα μοντέλλα ὁποῦ νὰ προσφέρουν ἄλλοι πρῶτοι^α πρὸς τοὺς ἐντιμοτάτους κυρίους Γουαρδιάνους καὶ Γουβερνατόρους³ ὀρδινάριους⁴ καὶ στραορδινάριους⁵ εἰς τὸν ὅσον ὥστε μὲ κορνιδὸρ⁶ ἢ γεφῦρι νὰ περνῶσιν αἱ καλογριῆς ἀπὸ τὸ μοναστήρι εἰς τὸν Γυναικίτην τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐκεῖ νὰ τοὺς δοθῇ τόπος ἀρμόδιος καὶ ἱκανὸς νὰ στέκουσιν, ἔσονται καὶ τοῦτο νὰ εἶναι πλεονεκτήριον καὶ ὠφελιμότερον νὰ εὐρίσκονται πάντοτε κλεισμέναις αἱ καλογριῆς (ἔχοντας τὸ ἐκλεγεγμένον καὶ ὡς ἄνωθι διωρθωμένον μοντέλλο νὰ εἶναι κεκυρωμένον καὶ βεβαιωμένον ἀπὸ τὸ σεβάσμιον Καπίτουλλον) καὶ κἀνοντας τέτοιας λογῆς τάσσω καὶ ὑπόσχομαι νὰ δώσω ἀκόμη ἄλλας τρεῖς χιλδ. Δουκάτα νὰ γένουσιν μὲ τὰ ἄνωθεν, Δουκάτα πέντε χιλδ. κορρέντε πρὸς £ 6.4 τὸ Δουκάτο διὰ νὰ ἐξωδευθοῦσιν ὅλα εἰς τὴν ἀνάκτισιν καὶ ἀνακαίνησιν τοῦ ἄνωθεν μοναστηρίου, τάσσοντας ὅτι εὐθὺς ἐποῦ ἀρχήσῃ ἡ ἀνάκτισις μὲ ἅπασαν ἐτοιμότητα καὶ δίχως ἄργητα, νὰ δίδω κατὰ καιροὺς τοῦ ἐντιμοτάτου S. Γουαρδιάνου ἐκείνην τὴν σοῦμμαν ὁποῦ χρειάζεται νὰ πληρῶνῃ ἕως τὴν τελείαν ἀναπλήρωσιν τῶν Δ. πέντε χιλδ. παρακαλῶντας τὸ Καπίτουλον νὰ προστάξῃ καὶ νὰ παραγγείλῃ τῶν ὀσιωτάτων Καλογράδων νὰ ἔχουσι παντοτεινὴν ὑπόσχεσιν καὶ χρέος μὲ βᾶρος τῆς συνειδήσεώς τους νὰ παρακαλοῦσιν ἀδιαλείπτως τὸν εὐσπλαγχνον καὶ καὶ ἐλεήμονα Θεὸν διὰ πρεσβειῶν τῆς Κυρίας μου ὑπερευλογημένης καὶ Θεοτόκου Μαρίας, τοῦ θαυματουργοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ τοῦ Κιωνίτου ἁγίου Ἀλυπίου διὰ τὴν ἄφεσιν καὶ συγχώρησιν τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν καὶ διὰ ψυχικὴν σωτηρίαν τῶν γονέων μου καὶ τῶν κεκοιμημένων συγγενῶν μου καὶ διὰ τὴν ζωὴν ὑγείαν καὶ τῶν ζώντων εὐημερίαν. Εἰς τὸ τέλος παρακαλῶ τὴν ἄνωθεν σεβασμίαν ἀδελφότητα νὰ προστάξῃ διὰ νὰ ἀντιγραφῶσιν εἰς τὸ «Μαριέγολα»⁷ τῆς σκόλλας τὸ πρῶτον γράμμα μου καὶ ἡ πάρτη⁸ μου ὅπου τῶρα πιασθῇ καὶ κυρωθῇ τὸ αὐτὸ γράμμα ἀπὸ τὸ σεβάσμιον Καπίτουλον

1) ὑπόδειγμα, σχέδιον.

2) Γενική Συνέλευσις τῶν μελῶν τῆς ἀδελφότητος.

3) ἡ δευτέρα ἀρχὴ μετὰ τὸν Γουαρδιάνον (πρόεδρος).

4) τακτικούς.

5) ἐκτάκτους.

6) ἀντὶ «κορνιδὸρ»=διάδρομος.

7) =ἀπόφαισις.

8) εἶναι τὸ Βιβλίον ὅπου ἐγράφοντο τὸ Καταστατικόν, οἱ νόμοι καὶ ἄλλα θεμελιώδη ἀφορῶντα τὴν σύστασιν καὶ λειτουργίαν τῆς Ἀδελφότητος (σκόλλας).

α) «Πρώτους» ἐν Βενετία ὀνόμαζον τοὺς ἀρχιτεχνίτας.

διὰ τὴν παντοτεινὴν διατήρησιν καὶ ἀπαρασάλευτον διαφύλαξιν καὶ ἀναπλήρωσιν, ὅλα τὰ περιεχόμενα εἰς τὰ προειρημένα δύο μου γράμματα καὶ τελειώνοντας ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἀκολουθῶντας πρὸς τὸν ἀμβωνα καὶ γυναικίτην ἱστορίας ἢ δεσποτικῶν ἐορτῶν ἢ ὅ,τι ἄλλο φανισθῆ ἄρμοδιώτερον τοῦ Καπίτολου ἕως νὰ ἐξοδευθοῦν Δουκάτα δύο χιλ. κορρέντε πρὸς 1 6.4 τὸ κάθε δουκάτο, τὰ ὁποῖα Δουκάτα ταῦτα ὑπόσχομαι νὰ τὰ μετρήσω τῶν εὐγενῶν Γαστάλδου καὶ μπάγγας, εὐθὺς ποῦ νὰ ἀρχίσῃ ἡ ζωγραφία ὡς ἄνω, ἔχοντας νὰ ἐξοδευθῶσιν ὅλα εἰς τὴν αὐτὴν ζωγραφίαν ἢ ὁποῖα πρέπει νὰ εἶναι καθὼς συνηθίζουσι οἱ ἀνατολικοὶ ὁρθόδοξοι, ἔχοντας νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ τάξις ποῦ ἀρχήσῃ ἀπὸ τοῦ ἄνωθι "Ακρη" καὶ ἂν ἴσως εἰς διωρίαν καιροῦ ἕξ μηνῶν δὲν ἤθελεν εὐρεθῆ ζωγράφος ἱκανὸς νὰ ζωγραφῆσι μὲ ψηφίον¹ ὡς ἄνωθεν, τότε ἐξανάγγης διὰ νὰ μὴν ἐμποδίζεται καὶ μακρύνῃ πλέον ὁ στολισμὸς τῆς ἐκκλησίας, εὐχαριστοῦμαι ἀπὸ τὰ ἄνωθι νὰ ἐξοδευθοῦν Δουκάτα χίλια διακόσια νὰ γίνῃ ἡ ζωγραφία σὲ πανί ἢ σανίδια ἀπὸ τοὺς ἐπιτηδειωτέρους ζωγράφους ποῦ μπορέσουν νὰ εὐρεθοῦν καὶ νὰ ἐκλέξῃ τὸ Καπίτολον. Εἰς τοὺς εἰρημένους τόπους καὶ μὲ τοὺς ὁμοίους τρόπους ποῦ ἄνωθι ἐπερίγραψα, τὰ δὲ λοιπὰ Δουκάτα ὀκτακῶσια θέλουσι ἐξοδευθῆ εἰς ἄλλον ἔργον ἀγαθὸν καθὼς ἐγὼ τότε θέλω παραγγεῖλαι προσφέροντας ἐτούτην τὴν ταπεινὴν μου καὶ εὐτελεῖ προσφορὰν εἰς ἀνάθημα καὶ θυσίαν πρὸς τὸν εὐεργέτην μου καὶ πλάστην Θεὸν διὰ παντοτεινὸν μνημόσυνον τῶν γονέων μου καὶ ἄφρασι τῶν ἀμέτρων μου ἁμαρτημάτων καὶ συγχώρησιν παρακαλῶντας τὴν χριστιανικὴν διάθεσιν τοῦ Καπίτολου νὰ συγχωρήσῃ καὶ νὰ μοῦ δώσῃ τόπον μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, πλησίον τοῦ μνήματος τοῦ ποτε κύρ Ζώτου Τζιγαρά ἀπὸ κάτωθι τὴν δευτέραν τάξιν τοῦ μνήματος καὶ δίχως ἄλλην πληρωμὴν τοῦ τόπου νὰ κτήσω ἓνα μνημα μὲ ἐδικὴν μου ἐξοδίαν ὁμοίον μὲ τὰ ἄλλα μνηματα τόσον εἰς τὴν τάξιν, ὅσον καὶ εἰς τρόπον καὶ περιστάσεις διὰ νὰ θανθῆ ἐκεῖνο τὸ γήϊνόν μου καὶ φθαρτὸν σῶμα ὅταν ὁ πλάστης Θεὸς προστάξῃ νὰ χωρισθῆ ἡ ψυχὴ ἀπὸ αὐτό, εἰς τὸ ὁποῖον μνημα θέλω νὰ θάπτωνται ὅλοι οἱ ἐδικοὶ μου συγγενεῖς ἀπὸ αἷμα, ὅσοι ἐδῶ εἰς Βενετίαν πληρόσουν τὸ κοινὸν ἀθάνατον χρέος καὶ ὄχι ἄλλος τινὰς βέβαια διὰ κανένα τρόπον.

μένω καθυπογράφομαι, τῆς χρησιμότητός σας ταπεινὸς δοῦλος ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς Πᾶνος Ἱερομνήμων. 12 μαγίου 1689.

1) Ἐγνωσὶ τὸν Βαρνάβου "Ακρην χρηματίσαντα Πρόεδρον τῆς Κοινότητος κατὰ τὰ ἔτη 1627, 1637 καὶ 1657.

2) μὲ ψηφιδωτά, μωσαϊκά.

Β'.

Mariegola σελ. 105. «Εὐγενέστατοι ἄρχοντες τοῦ σεβασμιωτάτου Καπίτουλου τῆς Σκόλλας τοῦ θαυματουργοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐν τῷ περιφήμῳ ναῷ τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τῶν Γραικῶν. Ἐπαινετὸς καὶ εὐσεβὴς ἐστάθη ὁ ζῆλος τῶν προγενεστέρων μας ἐπειδὴ καὶ μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν καὶ μὲ ἀφθονίαν ἐξοδιῶν πλουσιοπαρόχως καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐκτίσασαι καὶ ἐστολίσασιν ἐτούτην τὴν περίφημον ἐκκλησίαν καθὼς φαίνεται σήμερον εἰς ἓνα μόνον εὐρίσκεται ἑλλιπὴς ἢ τελείως τοῦ στολισμοῦ τῆς ἐπειδὴ καὶ εἶναι ἀζωγράφιστη, ὁ θόλος καὶ ὄλον τὸ ἅγιον Βῆμα ἀλλὰ δὲν ἔξεύρω ποία βάσκανος ἀφορμὴ ἀπόκοψε καὶ ἐμπόδισε τὴν ἀκολουθήσιν τέτοιου εὐπρεποῦς καὶ εὐάρεστου ἔργου. Ὅμως εἰς τοὺς ὕστερους καιροὺς εἰς τοὺς 1664 ὁ μακαρίτης Κύριος Μπερνάρδος ὁ Ἄκρης ἀκολουθῶντας τὸ καλῶς ἐκπαλαὶ ἀρχισμένον μὲ ζωγραφίαν ψηφίου μωσαϊκοῦ μὲ ἐδικὴν του ἐξοδίαν ἰστόρησε τὴν ἁγίαν μεταμόρφωσιν καὶ διὰ νὰ μὴν ἔγεινεν ἐκείνη ἡ ζωγραφία ἐπιτήδεια καθὼς ἔπρεπεν καὶ καθὼς αὐτὸς ἐπεθύμει καὶ ἠλπίζεν, ἀποκόπη πάλιν καὶ ἐμποδίσθη ἡ προθυμία καὶ ἡ ὄρεξις τῶν ἀδελφῶν ποῦ ἔμελλον μὲ ἐδικὴν τους ἐξοδίαν νὰ συντρέξουν διὰ νὰ τελειωθῇ τὸ καλὸν ἔργον. Διὰ τοῦτο ἐγὼ ὁ Πᾶνος Ἱερομνήμων ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα, διὰ νὰ μὴν ὑπάγει πλέον εἰς μάκρος καὶ ἀλησμονηθῇ πάλιν ἡ ὑπόθεσις, ἐπιθυμῶντας νὰ ἰδῶ τελειομένον τὸν εὐπρεπισμὸν καὶ στολισμὸν τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας καὶ ἐλπίζοντας νὰ συντρέξουν καὶ ἄλλοι εὐλαβεῖς χριστιανοὶ διὰ νὰ λάβῃ τὸ πρεπούμενον τέλος, ἔρχομαι παρακαλῶντας τὴν χριστιανικὴν καὶ φιλόανθρωπον διάθεσιν τῆς εὐγενείας Σας μὲ πάρτην τοῦ Καπίτουλου νὰ δεχθῆτε τὸ παρόν μου ταπεινὸν γράμμα μὲ ὄλαις ταῖς περιστάσαις καὶ κάμνοντας ἐκλογὴν ἀπὸ δύο τιμίους καὶ ἐπιμελεῖς ἀδελφούς ἀπὸ τὸ Γένος καὶ οἱ ὅποιοι ἀντάμα μὲ τὸν εὐγενῆ Γαστάλδον¹ καὶ μὲ τοὺς ἐντίμους Γοβερναδόρους² νὰ προσπαθήσουν καὶ νὰ ἐρευνήσουν καὶ νὰ εὕρουν ἐπιτήδειον καὶ ἄξιον ζωγράφον νὰ ζωγραφίσῃ μὲ ψηφίον μωσαϊκὸν τὸ μέρος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ἀπάνωθε τῆς Μπάγγας ἀρχίζοντας σιμᾶ ἀπὸ τὴν θήκην τῶν ἁγίων λειψάνων ἐπάνω τῶν θρανίων καὶ ἀνίσως τὸ Καπίτουλον μετὰ ταῦτα ἤθελε συγχωρίση ἄλλουνῶν ἀδελφῶν ποῦ θέλουν συντρέξῃ εἰς τὴν ζωγραφίαν νὰ βάλουν τὴν ἄρμα³ τους ἢ

1) Γαστάλδος ἢ μέγας Γκουαρδιᾶνος εἶναι ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος.

2) οἱ δύο Γκοβερναδόροι ἦσαν μετὰ τὸν Πρόεδρον καὶ μαζὺ μὲ τὸν Βικάριον τὸν Γραμματέα καὶ τοὺς δύο ἐλεγκτὰς ἀπετέλουν τὸ Προεδρεῖον ἤτοι τὴν Μπάγγαν ὡς τότε ὠνόμαζον.

3) τὰ διασήματα τῆς εὐγενείας των.

νὰ γράψουν τὰ ὀνόματά τους εἰς τοὺς τύπους τῆς ζωγραφίας ἀγκαλὰ καὶ τοῦτο νὰ μὴν δίδῃ καμιάς λογῆς σωματικὴν ἢ ψυχικὴν ὠφέλειαν ἀλλὰ κενὴν καὶ μάταιον δόξαν, ὅμως διὰ νὰ μὴν φανηθῶ διαφορετικὸς ἀπὸ τῶν περισσοτέρων ταῖς γνώμαις, θέλω ὅτι ἐκεῖνο ποῦ ψηφισθεῖ διὰ τοὺς ἄλλους εἰς ὁμοίαν ὑπόθεσιν νὰ γροικῆ διὰ λόγου μου καὶ δεχόμενον τὸ παρὸν μου γράμμα ἀπὸ τὸ Καπίτουλον παρακαλῶ εὐθὺς νὰ ἀντιγραφῆ εἰς τὸ Καπιτολάριον τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας συμᾶ εἰς τὴν πάρτην διὰ παντοτινὴν ἐνθύμησιν καὶ φύλαξιν τῶν ὑποσχομένων ἐν αὐτῇ. Ἔτιζη μένω παντοτινὰ τῆς εὐγενείας σας ταπεινὸς καὶ εὐλαθεὶς δοῦλος Πᾶνος Ἱερομνήμων ὁ ἐξ Ἰωαννίνων. 1672 Ἰουνίου 5». Καὶ κατωτέρω ἡ πάρτη: ὁ Θωμᾶς Στανίλας μέγας Γουαρδιάνος θέτει εἰς ψηφορίαν τὴν ἄνω δωρεὰν καὶ γίνεταὶ δεκτὴ μὲ 31 Ναὶ καὶ 1 ὄχι.

Τὸ ὄνομα τοῦ Πάνου Ἱερομνήμονος συναντῶμεν εἰς δύο γράμματα τοῦ Μητροπολίτου Φιλαδελφείας Γερασίμου Βλάχου πρὸς τὸν Πατριάρχην Διονύσιον:

Α΄.

«... τὴν τοῦ Πατριάρχου Φωτίου Βίβλον ἑνὸς μόνου χρυσοῦ ἐξωνήσαμεν, ὅπερ δέδωκέ μοι ὁ μεγαλοπρεπέστατος Πᾶνος Ἱερομνήμων. Τὰς νεαρὰς τῶν βασιλέων, εὐρῶν ἐξωνήσομαι καὶ ἀποστελῶ διὰ τοῦ ἀρχόντος Πάνου...». Ἐν Ἑνεταῖς αχπβ΄. Μαιμακτηριῶνος δ΄.

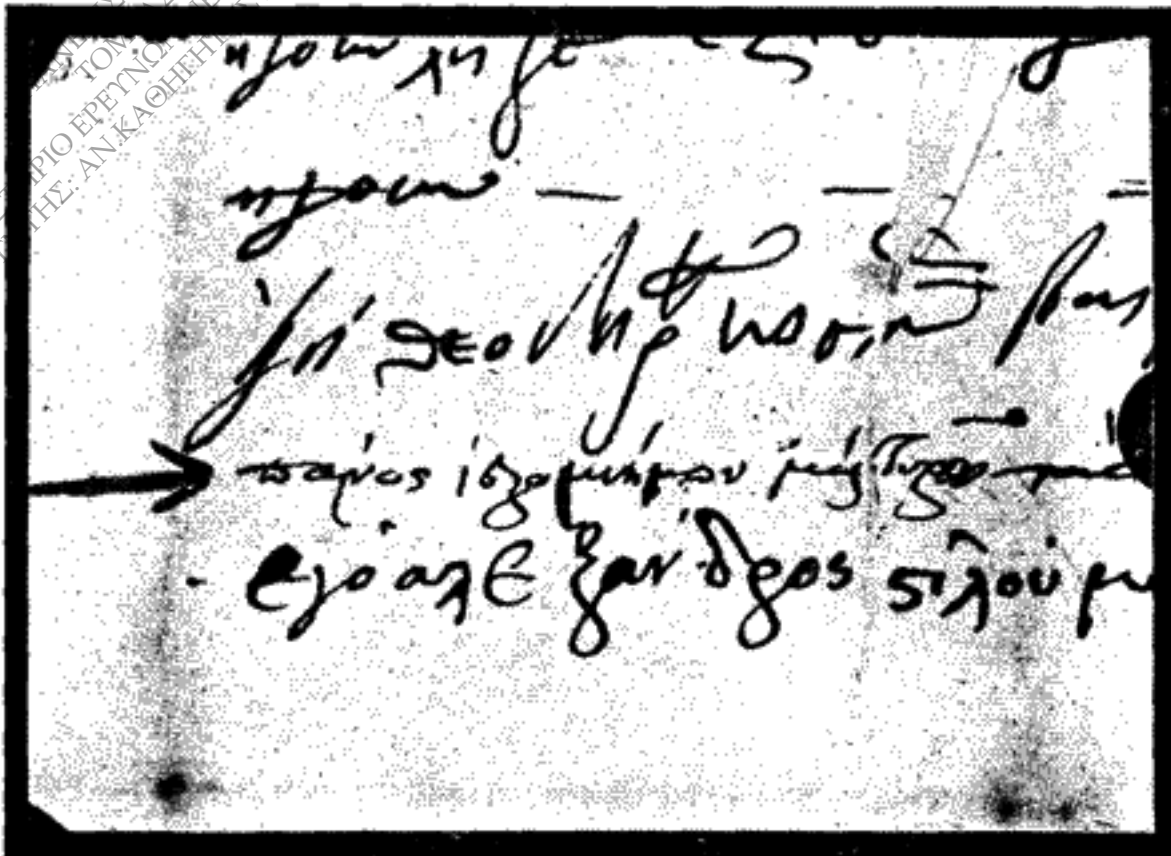
Β΄.

«1682. Ὀκτωβρίου 10. Ὁ αὐτὸς ἀποστέλλει εἰς Πατριάρχην Διονύσιον τὰ κάτωθι βιβλία ἀγορασθέντα δαπάναις τοῦ «κατὰ τὰ πάντα τελείου τῶν ἀρχόντων κὺρ Πάνου Ἱερομνήμονος εἰς ὃν ἐπέδωκα τὰς βίβλους ὅπως ἐνεργήσῃ καὶ προνοήσῃ τὴν ἐκείνων διέλευσιν ἢ εἰς Οὐγγαροβλαχίαν ἢ εἰς τὴν Κωνσταντίνου. Ἡ ἐξώνησις τῶν βιβλίων οὕτως ἔχει: ἡ Φωτίου Βιβλιοθήκη φλωρίον ἓν, ἡ σειρὰ τῶν πατέρων εἰσὶν εἰς τὸ ψαλτήριον Βιβλία τρία, εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον Βιβλία δύο, εἰς τὸν Ἰὼβ βιβλίον ἓν καὶ ταῦτα τὰ ἐξ βιβλία, Δουκάτα 25. Αἱ νεαραὶ Ἰουστινιανοῦ, Λέοντος καὶ Ἀλεξάνδρου τῶν Βασιλέων Βιβλίον ἓν Δουκάτα τέσσαρα. Τὸ εὐαγγέλιον τοῦ δρόμου Δουκάτα 4...».

Εἰς τὸ Capitolare C. 39 καὶ ἐν σελ. 104 ἀναγινώσκομεν: 1672...

1) Βιβλία ὅπου κατεγράφοντο τὰ πρακτικὰ τῶν συνελεύσεων.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
Σ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΘΕΛΜΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Πανομοιότυπα υπογραφών των 'Ιωαννιτών Θεοδώρη Κοσμᾶ,
Πάνου 'Ιερομνήμονος καὶ 'Αλεξάνδρου Στύλου.

Domino Panagiotti interprete del Gran Visir sorisse al nostro arcivescovo Mons. Hortalsi divoler fare una lozeta o Mausoleo in campo santo a S. Zorzi della nostra chiesa. (Μετάφρασις: ὁ κύριος Παναγιώτης, διερμηνεὺς τοῦ Μεγάλου Βεζύρου, ἔγραψεν εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπόν μας Πανιερώτατον Χορτάτην ὅτι θέλει νὰ κάμη ἕνα ἐξώστην ἢ Μαισώλειον εἰς τὸ Κοιμητήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας).

Ἡ ἀδεια ἦν ζητεῖ διὰ τῆς αὐτῆς αἰτήσεώς του ἀπὸ 5 Ἰουνίου 1672, ἵνα κτίσῃ μνημεῖον ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, τῷ παρεχωρήθη. Ἀλλ' ἐπειδὴ πρὸ 80 περίπου ἐτῶν ἀνεκαινίσθη τὸ δάπεδον, μερικοὶ ἐκ τῶν τάφων μετεφέρθησαν ἔξω, εἰς τὸν περίβολον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ οὕτως ἐξηγεῖται διατὶ ἡ σωζομένη καὶ σήμερον ἐπιτύμβιος πλάξ τοῦ Πάνου Ἱερομνήμονος, εὗρίσκεται ὀπισθεν τοῦ Ἱεροῦ Βήματος, ὅπου ἐπίσης σώζονται καὶ αἱ τοῦ Ζώτου Τζιγαρά, Ἐπιφανίου Ἡγουμένου καὶ Ἑλένης Θωμᾶ Καραϊωάννου, τὸ γένος Μαρούτζη.

Ἐπὶ τῆς πλακὸς τοῦ Π. Ἱερομνήμονος ἀναγιγνώσκομεν:

«Πάνω Ἱερομνήμονι, φιλοθεοπτῶχῳ ἔξ Ἰωαννίνων
καὶ τοῖς συγγενέσιν, ἔτει αχ'ηβ'.»

Κλείοντες τὸ περὶ Π. Ἱερομνήμονος Κεφάλαιον, σημειοῦμεν, ὅτι ὡς ἀναφέρει ὁ κ. Δ. Εὐαγγελίδης ἐν τῇ πραγματείᾳ του «Βυζαντινὰ μνημεῖα τῆς Ἠπείρου» (Ἠπ. Χρον. 1931 σελ. 263) καὶ «ἡ μονὴ τοῦ Γηρομερίου ἐν Ἠπείρῳ ἀνιστορήθη ἐσωτερικῶς τῷ 1679 δαπάναις «Πάνου Ἱερομνήμου» κατὰ γραπτὴν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ τείχους τῆς ἐκκλησίας». Πρόκειται ἀναμφιβόλως περὶ τοῦ αὐτοῦ Πάνου Ἱερομνήμονος τοῦ μεγάλου εὐεργέτου καὶ ἀπαραμίλλου φιλανθρώπου, οὗτινος καὶ παραθέτομεν τὸ πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς.

**Ἴσον τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου κύρ
Νίκου Παπασαράφη**

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ βοήθει με

«Ἐπειδὴ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους αἱ ἡμέραι ὡσεὶ χόρτος καὶ ὡσεὶ

1) Κρατικὸν Ἀρχεῖον Βενετίας Documenti greci No 314.